

bb 62. a magyar zeneművészek békefelhívása

t fe-lm hné

1961. november 13.

a magyar zeneművészek szövetsége hétfőn gyűlést tartott sárai tiber, a szövetség főtitkára, beszámolt a berlinben november elején megtartott értekezletről, amelyen hét európai népi demokratikus ország zeneművész szövetségeinek képviselői - ismert zenetudósok, zeneszerzők és előadóművészek vettek részt. megvitatták azokat a nemzetközi helyzetből fakadó feladatokat, amelyek a világ békéjének megvédéséből a zeneművészekre hárulnak.

a berlinben elfogadott kiáltványban felszólítják a világ zenetudósait, zeneszerzőit és előadóművészeit - bárhol is éljenek - küzdenek a német békeszerződés megkötéséért, a nyugatberlini tüzfészek felszámolásáért, a harmadik világháború megakadályozásáért, a béke megvédéséért. a magyar zeneművészek szövetségének nevében a kiáltványt szabó ferenc és sárai tiber írták alá berlinben.

az ülésen ismeretett kiáltványt a magyar zeneművészek szövetségének tagjai lelkesedéssel írták alá és egyben elhatározták, hogy a felhívást eljuttatják külföldi ismerőseikhez, barátaikhoz, kollegáikhoz. /mti/

20.45

20.40

- 58 -

KK

M.T.I.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda, Budapest, I., Fem útca 5-7. Telefon: 159-490. 359-590

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel

mti b e l f ö l d i h i r e k

1961. november 14.

bb 1. érdekes tudományos problémák a magyar tudomány legújabb számában

i rs/hné szb sr

1961. november 14.

a magyar tudomány, az akadémia központi folyóirata legújabb számában több érdekes tudományos problémáról közöl színvonalas tanulmányt. tarján rezső professzor gondolkodási folyamatok gépesítése című tanulmányában a kibernetika egyik sokat vitatott és filozófiai szempontból is jelentős problémáját ismerteti. rényi alfréd akadémikus megrajzolja a matematika és a matematikusok szerepét a tudományok és a társadalom fejlődésében, majd figyelemreméltó javaslatokat tesz a matematikusképzés továbbfejlesztésére. weisfeiler gyula levelező tag a mikrobiológia eredményeit és hazai kutatási feladatait foglalja össze. major máté akadémikus a „szép,” és a „művészi,” mai építészetünkben címmel írt gondolatokban gazdag tanulmányt. a lap szemle-rovata többek között bartók béla több eddig ismeretlen levelét közli, amelyek az utóbbi időben kerültek az akadémiai könyvtár birtokába. /mti/

--

bb 2. „a fasizmus áldozatainak emlékére,” - tardos béla: 1. szimfóniájának bemutatója a zeneakadémián

i fe/gg szb sr

1961. november 14.

a zeneakadémián a magyar rádió szimfónikus zenekara november 16-i hangversenyén új művet mutat be, tardos béla 1. szimfóniáját, amelyet a szerző a fasizmus áldozatai emlékének szentelt.

a koncerten, elhangzik még beethoven d-dur hegedüversenye, stefan rúha, a román hegedűvész tolmácsolásában. a műsoron szerepel még brahms 1. szimfóniája. /mti/

--

- 1 -

KK

bb 3. Érik a karácsonyi banán a maglói úton - görög- és olasz narancs érkezik december elején

1 ta/tr szb vg

1961. november 14.

a fővárosi közönség örömmel fedezte fel az elmúlt hét végén az élelmiszerboltok kirakataiban a banánt. ez, mint a kereskedelem illetékesei elmondták, a szokásos téli délgyümölcs-szállítmányoknak még csak az előfutára, de a nagy gyümölcsraktárakban már felkészültek a karácsonyi szállítmányok fogadására is.

a belkereskedelmi minisztérium élelmiszer főigazgatósága a monimpex külkereskedelmi vállalat révén már jóelőre megrendelte a télire szükséges narancsot, citromot, fügét, mazsolát és banánt. az egész évben kapható citromon kívül a karácsonyi délgyümölcsök közül az idén leghamarabb a banán tárolását kezdték meg. ez a gyümölcs ugyanis teljesen érett állapotban nem szállítható nagyobb távolságra és nem is raktározható. a zöld-banánt ezért világszerte ott érlelik, ahol forgalomba kerül. budapesten a maglói úton van a fűszert vállalat érlelő telepe. a temperált „déli klímára”, beállított termekben már megkezdtek az első szállítmány - mintegy másfél vagon ecuadori banán - érlelését. decemberre már az üzletekbe kerül az izletes gyümölcs. az első narancsszállítmányok december elején érkeznek javarészt görögországból és olaszországból. rövidesen megérkezik a raktárakba a koszorus füge, a mazsola és az olasz maróni is. mivel a hazai termés az idén kevésnek bizonyult,ogyorót, sőt kivételesen diót is vásárolt külföldről a kereskedelem. /mti/

--

bb 4. megkezdődött a tudomány csatája a legyek ellen

1 tz/hné szb ki

1961. november 14.

befejeződött az első szakasza annak a harcnak, amelyet a magyar nemzeti múzeum természettudományi múzeumának kutatógárdája indított az ember egyik apró, de tömege miatt ma is félelmetes ellensége: a légy ellen.

a hazánkban élő, mintegy hatezer légyfaj legnagyobb része, mint a növények beporzója, hasznos állatok tápláléka, hulladékok, állati tetemek, stb. eltakarítója, szinte nélkülözhetetlen segítője az életnek. az emberrel valamilyen kapcsolatot tartó körülbelül 200 faj - az úgynevezett szinantrop legyek - zöme is legfeljebb csak kellemetlenkedik, de van 40-50 olyan légyfaj, amely szinte ingajáratot bonyolít le egyrészt a hulladékok, tetemek, romló, elbomló anyagok, másrészt élelmiszereink, illetve közvetlenül az emberi test felülete között. ezek terjesztik a különböző baktériumokat, ezeknek üzentek hadat kutatóink. /folyt.köv./

- 2 -

bb 4. /megkezdődött a tudomány... folyt./- szb

dr. minátyi ferenc kandidátus, a múzeum tudományos kutatója körülbelül három éven át gyűjtötte városban és falun, erdőn és mezőn ezeknek a légyfajoknak az egyedelt, és ma már együtt van a gyűjtemény: csaknem 30.000 példány, gondosan csoportosítva, a gyűjtés helyének, időpontjának, stb. megjelölésével.

eközben egyre gyűltek az adatok a különböző fajok életmódjáról is. a kép rendkívül változatos. az egyik faj például csak árnyékban, a másik kizárólag napfényben hajlandó a hulladékot elfogyasztani. egyes fajok pillanatok alatt tömegével gyűlnek össze szinte a semmiből, ha valahol megfelelő „asztalt terítenek”, számukra. mások tulajdonképpen a balkánon élnek, de 1958-ban például tömegesen kalandoztak el - csaknem ezer kilométeres repüléssel - egészen csehszlovákiáig.

életmódjuk megismerése azért szükséges, mert minden legyet kiirtani nem lehet, - a hasznosakat kár is lenne - az életmód ismeretében viszont meg lehet majd keresni azt a pontot, ahol a fertőző anyagoktól az emberig, vagy az emberi táplálékig vezető utat a legbiztosabban és leggazdaságosabban lehet megszakítani.

a gyűjtésből előreláthatólag jövőre levonható következtetések értékesítése a higiénia terén már az országos közegészségügyi intézet kutatóinak lesz a feladata. hazánk szakemberei mindenesetre az egész világon az elsők között vállalkoztak ilyen egzakt kutatásra, hogy az emberiséget megszabadítsák a kellemetlen légyfajtától. /mti/

--

bb 5. új mintákkal bővítették a mozaiklapok választékát

1 sb/sze szb vg

1961. november 14.

a konyha, a fürdőszoba és az előszoba, valamint a nagy előcsarnokok és termek padlóit eddig csupán 5-6 féle mozaiklappal díszítették az építők. az építésügyi minisztérium betonelemgyártó igazgatóságának intézkedésére mintegy 150 különböző mozaiklap-mintát készítették a cementáru vállalatok, hogy növeljék a választékot, szebb díszítésekkel ékesíthessék az épületeket a tervezők. a régi fehér, szürke, vörös és fekete mozaiklapok mintáit sárga, világoskék, almazöld és bordó színezéssel, többféle márvány- és kőszemcsés betétekkel frissítették fel. a szakemberek kiválasztották a sokfajta mintából a harminc legszebb mozaiklapot és a jövő évben megkezdik ezeknek a sorozatgyártását. az új árukról katalógust is állítanak össze és elküldik a tervezőknek, hogy minél előbb felhasználják az épületek gazdaságos és szép mozaiklap-díszítési megoldásait. /mti/

--

- 3 -

bb 6. kiselejtezett cseplőgépből nagyteljesítményű szárítógép -
ötletes megoldással gyorsítják a kukoricaszár betakarítását a
monori gépállomás körzetében

i áe/hné/m/ká

1961. november 14.

pest megye területén ezekben a hetekben több mint 150.000 hold kukoricaföldről takarítják be a szarát a közös gazdaságok, ez a nagy erőfeszítést igénylő őszi munka különösen sürgős, mert az idén a termelészövetkezetek minden eddiginél nagyobb mennyiségű - mintegy félmillió köbméter - silót készítenek. a betakarításhoz azonban még kevés gép áll rendelkezésre, s az összetorlódtott teendők miatt nincs elég kézimunka erő sem. a monori gépállomás szakemberei eredeti ötlettel siettek a tsz-ek segítségére. minden gépállomáson van néhány kiselejtezésre váró régi cseplőgép, amelyek a monori gépállomás módszerével egyszerűen és gyorsan átalakíthatók szecsakázógépekké. a selejtes gépen csak a dobát és a dobkosarat hagyják meg, a verőlécek helyére 35 milliméteres késeket szerelnek, amelyek betöltik a dob és a dobkosár közötti hézagot. a dob fordulatszámát 1200-ra állítják. az így működő géppel naponta 30 hold szártermését tudják szecsakázni. a gépállomásokon ezzel az egyszerű eljárással hefekekkel megrövidítetik a kukoricaszár téli tárolásának előkészítését. pest megyében már több gépállomás átvette a monoriak módszerét.

/mti/

...-

bb 7. megregulázták a televízió vétel legnagyobb ellenségét - hat-
száz orvosi diatermiás készülékből négyszáz már nem zavar - ki-
sérleteznek az „ártalmatlan,, gyújtógyertyával

i kf/kf/m/ká

1961. november 14.

havonta többszáz panaszt jelentenek be a postánál /arra, hogy
időközönként - valamilyen okból - nem tudják kielégítően venni
a televízió műsorát, összezavarodik a kép. a panaszok a televízió
hálózat fejlődésével, az előfizetők számának növekedésével egyre
szaporodnak. a televízió vétel zavarairól, az ezzel kapcsolatos
intézkedésekről és eredményekről a postavezérgazgatóság rádió-
szakosztályán tájékoztatták az mti munkatársát.

/folyt.köv./

8.20 g.10

24 -

AK

bb 7. /megregulázták ... 1. folyt./ m

a televízió vételt minden olyan elektromos készülék károsan
befolyásolja, amely nincs felszerelve megfelelő zavarszűrő beren-
dezéssel. a vétel legnagyobb ellensége a nagyfrekvenciás beren-
dezés. ilyenek például a pvc hegesztők, a generátorok, az orvosi
diatermiás készülékek, amelyek tulajdonképpen maguk is adók, csak
„műsoruk,, - általában a televízió hullámhosszán - zavaró
jelekből áll. az autómotorok gyújtása, a porszívó, a haj-
szárító, a villamos varrógép, a főzőlap, a kávéőrölő, a kvarclámpa,
a turmix-keverő, de még a rosszul működő fénycső, vagy a villany-
csengő, sőt a marklin-vasut is rontja a televízió vételt. za-
varforrás a háztartásokban tehát százszámra akad, amelyek fel-
kutatása - mivel többnyire hordozható, könnyű gépek, különbö-
ző időszakban működnek - igen nehéz. ennek ellenére többtízezer
zavarforrást szüntetett meg a posta intézkedéseivel, de ezek
helyére mindig újabbak jönnek. az ötéves terv szerint 610 000
televíziót hoznak forgalomba, s ugyancsak többszáz ezer elektro-
mos háztartási berendezés készül. ezért nagyjelentőségű a gazda-
sági bizottságnak az a határozata, hogy az idén már csak zavarszűrővel
ellátott elektromos berendezéseket gyárthatnak az ü-
zemek. a napokban megjelent minisztertanácsi rendelet a zavarszűrő-
elhárítás gyorsítását teszi lehetővé. az újabb intézkedés érte-
lhető az, aki a posta felszólítására 15 napon belül nem szerel-
tet fel zavarelhárító berendezést elektromos készülékére.

ugyancsak szigorúan szabályozták a televízió vétel legna-
gyobb ellenségének, a nagyfrekvenciás berendezéseknek a műkö-
dését, mivel ezek nagy területeket „fertőznek meg,, zavaró je-
lekkel. a pvc hegesztők - amelyek annál is inkább veszélyese-
sek, mivel nagyrésztük amatőr gyártmány - zavaró hatását ideiglenesen
megszüntették: használatukat a televízió adás idejére megtil-
tották. a jövőre gondolva elkészült két új típusú, zavarszűrővel
ellátott pvc hegesztőgép, amelyeknek gyártását a közel jövőben
megkezdik. sok bajt okoznak az orvosi diatermiás kezelőkészü-
lékek is, amelyekből mintegy hatszáz tartanak nyilván.

/folyt.köv./

8.25 g.10

- 5 -

MK

bb 7. /megregulálták ... 2. folyt./ m

ezen üzemidejét szabályozni nem tudják, a posta azonban erre is talált megoldást. két éve foglalkoznak már azzal, hogy ezeket a berendezéseket olyan frekvenciára hangolják át, amely „nem szól bele”, a televízió adásba. a hatszáz ilyen berendezésből négyszáz már nem zavar, s egy-másfél év alatt a hátralevő készülékeket is ártalmatlanná teszik.

a televízió zavarforrások elleni védekezés nagy része az eddigi intézkedésekkel megoldódott. hátra van még a gépkocsik motorgyújtásából keletkező zavar megszüntetése. az újabb külföldi kocsik jórésze megfelelő védelmi berendezéssel van ellátva. a gépkocsiknál az autóközlekedési tudományos kutató intézet kísérletezik olyan „ártalmatlan”, gyújtógyertyákkal amelyek megoldják a motorok gyújtásából adódó zavarokat.
/mti/

bb 20. ötvenhárom tonnás óriás öntvény készült el a diósgyőri acélöntödében

vid/te/m/ki

1961. november 14.

nem mindennapi feladatot oldottak meg a Lenin kohászati művek acélöntödéjének dolgozói. a dímvágó gépgyár kovácsolózomában ugyanis az ugynevezett negyvenzer méterkilogrammos, ellenütős kalapács alsó medvéje kicserélésre szorul. a rendkívül nagy alkatrész készítésére az ország öntödei nincsenek be rendezkedve, s azokat eddig külföldről szerezték be. az import elkerülésére a diósgyőri acélöntöde dolgozói vállalták a fontos feladat megoldását. ehhez azonban az elektroolvasztások segítségével, jól összehangolt együttműködésére is szükség volt. ezért az elektroacémiai dolgozói úgy osztották be munkájukat, hogy valamenynyifényes kemencéből egyszerre csapottak. így az acélöntészek azonos minőségű acélt kaptak az alkatrész elkészítéséhez. a két gyár részleg műszaki és fizikai dolgozóinak szervezett együttműködésével sikerült a bonyolult feladat megoldása. nagy sándor öntő-formázó brigádja sikeresen leöntötte a gyárban eddig készült legsúlyosabb öntvényt. az ötvenhárom tonna súlyú alkatrészt a napokban átadták a dímvágó gépgyárnak.
/mti/

8.33 92

- 6 -

bb 8. megkezdődtek brecht drámájának próbái a nemzeti színházban

i v/gk vm sr

1961. november 14.

a nemzeti színházban megkezdődtek bertold brecht galilei élete című drámájának próbái. a darabot - amely brecht egyik kései műve, 1950-ben alkotta - major tamás rendezte. a címszereplő besse-nyei ferenc. a többi főbb szerepet kállai ferenc, máthé ercsi, bitskey tiber, mányai lajos, berek kati, baló elemér, gózon gyula és garas dezső alakítja.

a hosszas izabella téri „kényszerszereplés”, után - előre- láthatólag - decemberben befejeződnek a nemzeti színházban az építkezési munkálatok és még az év végéig visszaköltözik a társu- lat. brecht drámáját január 12-én már a régi épületben tűzik műsorra.
/mti/

bb 12. két lotto főnyeremény gazdára talált

i kf/kf vm vg

1961. november 14.

a sportfogadási és lotto igazgatóság tájékoztatása szerint az októberi tárgynyeremények közül két főnyeremény tulajdonosa már jelentkezett. a bárhol felépíthető kétszobás családi házat rácz tamás, a kö. ép. dunavölgyi vízügyi igazgatóság főelőadója nyerte. a nógrád megyei etes községben lakó ácsfalvi józsef bányászt kettős szerencse érte. négy szelvényt vásárolt a 34. héten, s közülük kettő-vel nyert. a 8.154.143 számú szelvényével a flórián téri lotto- ház egyik egyszoba hálós öröklakásának gazdája lett, az 5.528.262 számú szelvényével pedig csemege ajándékkosárhoz jutott.

a többi főnyeremény tulajdonosa még ismeretlen. a nyertes szelvényeket november 20-ig kell bemutatni a sportfogadási és lotto igazgatóságon, illetve az otp fiókokban. /mti/

8.35 92

- 7 -

/kk

bb 13. csaknem 100 elfogadott javaslat a borsodi szénbányák üzemi tanácskozásain

vid tr/vm/ki

1961. november 14.

a borsodi szénbányászati trüsztnél most fejeződtek be az üzemi tanácskozások. az év végéig hátralevő feladatokon kívül ezeken a tanácskozásokon már szóba került a jövő évi felkészülés is. a tanácskozásokon több mint 10 ezer bányász vett részt, s csaknem 100 hasznos javaslatot fogadtak el.

a sajkóközi bányában a csillefordulók meggyorsítására tették javaslatot. kiszámították ugyanis, hogy ha a csilléket megfelelően terhelik, a munkahelyeken műszakonként mintegy 80 csillével kevesebbre van szükség azonos mennyiségű szén kiszállításához. az ormosi bányában a korszerű biztosítás kiszélesítését javasolták. hasonló javaslattal éltek a bükkaljai bányákban is. az üzemhez tartozó négy aknában 380 korszerű beépíthető bányatám van, ezt eddig nemhasználták fel. az acéltámok beépítésével a számítások szerint havonta 10 ezer forint értékű bányafát takaríthatnak meg.

az edelényi és az ormosi bányában a dolgozók a már megkezdett automatizálás folytatását javasolták. a szállítószalagok és a ventilátorok távvezérlésével összesen 50 főt tudnak más munkahelyen foglalkoztatni. az üzem vezetésége a javaslatok alapján elhatározta, hogy jövőre a bányák főszállítógátait teljesen automatizálja./mti/

bb 15. új néprajzi tárgyak a sárvári nádasy múzeumban

vid fm/ke/vm/fm

1961. november 14.

új néprajzi tárgyakkal gazdagodott a sárvári nádasy múzeum. vashosszúfaluból takácsműhely-felszerelést, egy nyögéri borospincéből az 1700-as évekből származó szőlőprést, nagygeresdről pedig többek között bölcsőt, faedényeket, vasserebent, fatalpu bakancsot szállítottak a múzeumba./mti/

8.40 9.27

- 8 -

bb 16. autós, motoros „diákok”, a tatabányai gimnáziumban

vid fm/ke/vm/fm

1961. november 14.

esténként valóságos parkirozó hely a tatabányai gimnázium előtti sétány, ahol nem ritkán 30-40 motorkerékpár és személyautó várakozik. az idén ugyanis jelentősen megnőtt a „felnőtt”, osztályok hallgatóinak száma. már több az iskolában a „nagy diák”, mint a „kicsi”, hatszázötvenen - bányászok, üzemi dolgozók, hivatalnokok - gyarapítják tudásukat. közülük sokan saját személyautójukkal, motorkerékpárjukkal jönnek az iskolába. több autó és motor pedig a tanítás végére érkezik ide; férjek jönnek tanuló feleségükért./mti/

bb 17. negyedmillió seprühöz elegendő nyírvevesszőt gyűjtenek össze a déldunántúli erdőkben

vid ká/j/vm

1961. november 14.

az erdei termékeket gyűjtő vállalat kaposvári körzetéhez tartozó déldunántúli erdőségeken megkezdődött a nyírvevesszők gyűjtése. ezekben a hetekben negyedmillió seprű készítéséhez elegendő nyírvevesszőt gyűjtenek össze, s azt feldolgozás után az ország minden részére, főleg állami gazdaságoknak és termelőszövetkezeteknek szállítják./mti/

bb 19. 30.000 szál virág erzsébet és katalin napra

vid ká/j/vm

1961. november 14.

a kecskeméti virágkertészek alaposan felkészültek az idei erzsébet és katalin névnapra. november 19. és 25. között 30.000 szál virágot, többek között 8000 szál szegfűt és 12.000 szál bolyhos, különböző színű krizantémumot nevelnek az üvegházakban, illetve szállítanak a virágüzleteknek./mti/

8.45 9.30

- 9 -

bb 9. ezer vonalra bont fel egyetlen millimétert az elektromos fényképezés

i tz/hné/m/ki

1961. november 14.

érdekes előadás hangzott el az optikai, akusztikai és film-technikai egyesület előadóján. szücs miklós, a váci forte fotokémiai ipar kutatómérnöke számolt be a fényképezés egyik legújabb módszerének, az elektromos fényképezésnek a lényegéről és fejlődéséről.

elmondotta, hogy az elektromos fényképezést, amelynek gondolatát még 1937-ben egyik kiváló magyar fizikus, selényi pálfal professzor vetette fel, a félvezető technika fejlődése teremtette meg. ez a fényképezés ugyanis a félvezetőknek azon a tulajdonságán alapszik, hogy sötétben nem vezet az áramot, fény hatására azonban vezetőkké válnak.

az eljárás az expozícióig azonos a hagyományos fényképezéssel. a tárgy képét optikai módszerekkel vetítik a „filmre”, olyan pozitív elektromossággal töltött alumíniumlemezre, amelyet néhányzred milliméteres félvezető, többnyire szelénréteg fed. ettől kezdve aztán mindent az elektromosság „csinál”, ha például fehér lapra festett fekete e-betűt fényképezünk le, ahova a lemezen a lap világos részeinek képe vetődik, ahol tehát a szelént fény éri, a pozitív töltés kiszül, az elektromosság megszűnik, ahova viszont fény nem esik, - vagyis az e-betű rajzában - a pozitív töltés megmarad. a töltésben tehát láthatatlanul kirajzolódik a betű - természetesen fordított - képe. ezután a lemezre kerül a finom, fekete, negatív elektromossággal töltött, úgynevezett hívó port - rendszerint kormot vagy műanyag szemcséket - juttatnak. ezeket a megmaradt pozitív töltések magukhoz vonzzák. ezután ismét egy pozitívan elektromos papírlapot borítanak rá, s az e-betű rajzán elhelyezkedett negatív por felső rétege áttapad a papírlapra. e kétszeres fordítás következtében most már az e-betű fekete foltja a valóságnak megfelelően látható a képen. a hőre érzékeny hívó port beleolvasztják a papírba, s ezzel már a fixálás is megtörtént.

/folyt.köv./

8.54 Q.32

- 10 -

bb 9. /ezer vonalra ... 1. folyt./ m

az elektromos fényképezés - mondotta az előadó - sok területen máris fölényben van a hagyományos fotózással szemben. tömegesen használva - például reprodukcióknál - olcsóbb is és ezenkívül igen gyors. harminc másodperc kell az exponálástól a kész képig. gazdagabb a tónusokban és olyan nagy a feloldó képessége, részletgazdagsága, hogy míg például az ismert agfa izopán f-film-mel készített felvétel egy milliméterén 50-60, itt esetleg ezer vonal is megkülönböztethető. egy lemeztől körülbelül 8-10 másolatot lehet készíteni, majd a felvételt „le lehet törölni”, és ismételt feltöltés után az anyag újból felhasználható.

előnyösen alkalmazható például az iparban anyagszerkezeti vizsgálatokhoz, az orvosi gyakorlatban röntgen-képek fényképezésénél, továbbá a képtávírónál, a nyomdatechnikában stb. az amatőr-fényképezésnél ugyan aligha lesz versenytársa a hagyományos fényképezésnek, de nagy jövőjét az is bizonyítja, hogy például a szovjetunióban vilniusban külön tudományos intézet foglalkozik a vele összefüggő elméleti és gyakorlati kérdésekkel.

bb 22. sétahajót építettek baján

vid/fm/ke/m/fm

1961. november 14.

a bajai városi tanács sétahajót építtetett. a mahart-tól megvásárolták egy „kiöregedett” hajótestet, amelyet a bajai hajójavító üzem dolgozói átépítettek, újjávarázsoltak. berendezésére a télen kerül sor. a sétahajó tavasztól kezdve a festői szépségű sugovicán, valamint a duna déli szakaszán közlekedik majd a kirándulókkal.

/mti/

8.58 Q.32

- 11 -

bb 18. a gyulai erdőgazdaság asztalosai készítik az új vadászházak magyaros berendezéseit

vid ká/j vm

1961. november 14.

a gyulai erdőgazdaság asztalosműhelyében 4 évvel ezelőtt készült el a körös vidéki vadrezervátumhoz tartozó remetei vadász-lak magyaros berendezése. a szép, izléses butorokat azóta igen megkedvelték, és az erdőgazdaság egyre-másra kapja a megrendeléseket. a gyulai asztalosok butoraival rendezték be többek között a galgamá-csai, a pénzpataki és a pilisi vadászlakot is. most vörös tölgyből 5 szoba berendezését készítették a nemrég felépült bugaci vadászlak számára. a tetszetős butorokat az erdőgazdaság műszaki és fizikai dolgozói a tervezéstől egész a fényezésig maguk készítették. /mti/

bb 21. pécsi játékok a belga, angol, cseh és bolgár gyermekek karácsonyi ajándékai között

vid tr vm ki

1961. november 14.

a pécsi háziipari szövetkezet évente két és félmillió forint értékű - több mint 100.000 féle - fa-és fémjátékot készít. a színes fémbugócsigákat az országban egyedül itt állítják elő. a pécsi játékok kedveltek külföldön is. a szövetkezet már eleget tett ezévi exportkötelezettségének. így a kisautók, bugócsigák ott lesznek az angol, belga, cseh és bolgár gyermekek karácsonyi ajándékai között is. /mti/

bb 24. 200 gyümölcs a rinyatamási citromfán

vid ká/j vm

1961. november 14.

a lábodi állami gazdaság vadrezervátumának legfestőibb környezetében, a rinyatamási erdőben álló vadászkastély hatalmas halljában egy ritka szép, 14 esztendőes citromfát gondoznak. a terebélyes, 3 méter magas fa ágain 200 gyümölcsöt számoltak meg, s ezek közül több már sárgára érett. /mti/

9.05

- 12 -

bb 10. földéák jános, illyés gyula, goda gábor, szabó páál új művei - a mai életről szólnak a szépirodalmi könyvkiadó 1962-ben megjelenő új könyvei

i v/hné/m/sr

1961. november 14.

a szépirodalmi könyvkiadóban elkészítették már az 1962. év anyagát, a kiadó a jövő esztendőben elsősorban mai magyar szerzők regényeit, versesköteteit jelenteti meg: olyan műveket, amelyek népünk életének, a szocialista építésnek jellegzetes mozzanatait, vonásait ábrázolják, tükrözik.

kiadják fehér klára meredek part című regényét, - a tenger folytatását - amelyben a munkásból lett értelmiségi főhős életútját ábrázolja az író az 50-es évek társadalmában. ugyancsak napjainkban játszódik fekete gyula az orvos halála című regénye, amelynek főhőse egy öreg vidéki orvos. földéák jános fekete lán-gok című könyve négy kisregényt tartalmaz, amelyek történetei napjainkban játszódnak.

goda gábor tóth flórián regénye című munkájában azt akarja megmutatni, hogy az alkotó munka közben hősére hogyan hat vissza a mindennapok ezernyi eseménye.

egy mai pedagógusnő életét, tevékenységét mutatja be kolozsvári-grandpierre émil láthatatlan seb című készülő művében. gyár-fás miklós két satirikus, vidám, mai tárgyú kisregényt ír fiatalok-ról. héra zoltán gyanu címmel ír mai tárgyú regényt.

a kiadó jövő évi tervei közt szerepel illyés gyula ebéd a pusztán című kötetének megjelentetése, amely három kisregényt tartalmaz, - részben mai, részben történelmi témákról. kovai lőrinc harciszekerek című könyvének novellái semiramis mondai királynő uralkodásától napjainkig a történelem különböző kiemelkedő epizód-jait örökíti meg. sánta ferenc új kötetében a mai átalakuló pa-raszti életet ábrázolja. szabó páál új regénye ugyancsak napjaink-ban játszódik, főhőse egy fiatal nagyüzemi munkás és felesége. az ő életükön keresztül a fiatal és öreg munkásnemzedék viszonyát mutatja be az író.

/folyt.köv./

9.10

- 13 -

ob 10. /földvár jános, ... 1. folyt./ m

nap és hold a címe annak a két kisregénynek, amely tamási áron
tollából lát napvilágot. az első mai fiatalok szerelméről, a másod-
dik egy medve életéről szól. tatay sándor zápor után című paraszt-
tárgy regényében egy fiatal pár szerelmi kapcsolatáról van szó.
timár máté novelláskötete a paraszti átalakulást, a mai paraszti
élet perspektíváit és a munkásifjúság megváltozott életét mutat-
ja be. várnai zseni emlékezések című írása az 1939-45 közötti idő-
szakot idézi fel.

a szépirodalmi kiadó megjelenteti - többek között - csepeli
szabó béla, fodor józsef, illyés gyula, jankovich ferenc, juhász
ferenc, keszhelyi zoltán és kiss ferenc új versesköteteit.
/mti/

bb 25. nagyhegyesre költöznek a hortobágy széli tanyavilág lakói -
ezévből 20 család épített új otthonot

vid/ká/j/m

1961. november 14.

tíz eszindóval ezelőtt lett önálló község nagyhegyes, a
hortobágy széli tanyaközpont. az azóta felépült tanácsházat,
művelődési otthonot, orvosi rendelőt több mint 220 új ház veszi
körül. a nagykiterjedésű tanyavilágban egymás után bontják le
a régi vályogfalú, nádfedeles épületeket, a szövetkezeti gaz-
dák s a községben építenek új családi házakat, részben saját
erőből, részben állami és szövetkezeti támogatással. tavaly 100
házhelyet mertek ki a kiválóan gazdálkodó vörös hajnal termelő-
szövetkezet tagjai között, s az idén már 20 család költözött be
új otthonába. több esetben a családot alapító fiúk is az es-
küvő után új házba viszik az asszonyt. fenér sándor, a vörös
hajnal tiszertsgondozója például saját házában lakik, s két
évvel ezelőtt nagyobbik fiának, ez évben pedig a kisebbik fiának
építettek új házat.
/mti/

9. 15

- 14 -

bb-14. gépembert szerkesztettek a szegedi egyetemi kutatók

vid/tr/m/ki

1961. november 14.

a magyar tudományos akadémia matematikai kutató intézete
szegedi laboratóriumának tudományos munkatársai muszka daniel
kutató irányításával, társadalmi munkával, gépembert terve-
tek és készítették a szegedi uttörőháznak. az elektronikus
kézzilék ember nagyságu és formájú bádóg vázát a szegedi fém-
feldolgozó vállalat munkásai készítették el ugyancsak társa-
dalmi munkában.

a korszerű kibernetikai automaták alapelemeinek felhasz-
nálásával készült robotember már az uttörőház előcsarnokában
„tevékenykedik,,. amint - fotocellás berendezése útján - új
belépőt „pillant meg,,. azonnal hangosan köszönti. ezenkívül
24 előre meghatározott kérdésre válaszol. arra a kérdésre,
hogy mi a kossuth vagy a petőfi rádió műsora, husz másodperces,
„gondolkodási,, idő után bekapcsolja a kezében tartott táska-
rádiót a megfelelő hullámhosszra. a pontos idő iránt érdek-
lődőnek kinyitja a „mellényzsebe,, helyén levő kis ajtót és
mutatja a kivilágított órát, ugyanakkor megmondja a várható
időjárást is.

a gépember minden „tudománya,, a beleépített 1200 méter
huzal, 36 elektroncső, 58 jelfogó, a szabadtéri játékokon is
alkalmazott hangkésleltető berendezés elvén működő különleges,
végtelenített maonó-szalag, a különféle műszerek egybehangolt
működésében rejlik a technika iránt érdeklődő fiatalok, szak-
oktatók irányításával alaposan tanulmányozzák a gépember működé-
sét.
/mti/

bb 26. jelentősen fejlesztik heves megye egészségügyi ellátottsá-
gát - négyszáz ágyas kórház hatvanban, egészségügyi gyermekottho-
non egerben és számos más létesítmény az ötéves tervben

vid/fm/ke/m/fm

1961. november 14.

heves megye ötéves tervében jelentős egészségügyi beru-
házások szerepelnek.

/folyt.köv./

9.22

- 15 -

bu 26. /jelentősen fejlesztik ... 1. folyt./ m

a tervidőszakban 720 ágygal bővítik a megye kórházainak befogadóképességét. hatvanban 400 ágyas kórházat építenek és ezzel jelentősen javítják majd a selypi medence üzemi és termelőszövetkezeti dolgozóinak egészségügyi ellátottságát is. 150 ágygal bővítik a hevesi tbc-kórházat és új pavilonok építésével 100 ágygal növelik az egeri kórházak befogadóképességét is. egerben 200 férőhelyes egészségügyi szakiskolát létesítenek. a mátra-ölnél elhelyezkedő tbc-gyógyintézetet a tervidőszakban az ország egyik legkorszerűbb gyógyhelyévé fejlesztik. még az idén átadják rendeltetésének az egerben felépült „anyás”, csecsemőotthont. ebben az intézetben a szülőanyák szükség szerint hónapokig is gyermekük mellett maradhatnak.

/mti/

bb 28. 12 millió forint nyereséget hozott a zalai mezőgazdasági üzemek dolgozóinak termelési versenye

vid/ká/j/m

1961. november 14.

a medosz zala megyei elnöksége értékelte a megye mezőgazdasági üzemének, az állami gazdaságok, erdőgazdaságok és gépállomások dolgozóinak termelési versenyt. e szerint a termelési verseny, amely kiterjedt az anyagtakarékosságra és az önköltség csökkentésére is, s amelyben a dolgozók mintegy 90 százaléka vett részt, 12 millió forint nyereséggel zárult. ebben nagy része van a mezőgazdasági üzemekben dolgozó szocialista munkabrigádoknak. 39 szocialista brigád dolgozik már zalában, s ezeknek a brigádoknak több mint 500 tagja van. az éves versenyben különösen az állami gazdaságok tehénészetei értek el jó eredményeket: 1 liter tej előállításának költsége nem egészen egy év alatt 40 fillérrel csökkent.

/mti/

9.32 10.16

- 16 -

KK

bb 11. hatvanezer résztvevő a munkásakadémiákon, kísérleti tanfolyamok a bejáró dolgozóknak

i hi/gg vm sr

1961. november 14.

a tudományos ismeretterjesztő társulat összegezte a néhány héttel ezelőtt megindult munkásakadémiák első tapasztalatait. a mostani művelődési idényben mintegy ezer munkásakadémiai tagozatot szerveztek, körülbelül hatvanezer dolgozó részvételével. ez a létszám a két évvel ezelőttnél kétszeresére, a munkásakadémiák gyorsütemű fejlődését elsősorban az állami és a társadalmi szervek szorosabb együttműködésének, továbbá annak tulajdonítják, hogy a műszaki propagandáról szóló párthatározat végrehajtásával a pártszervezetek és az ipari tárcák lényegesen nagyobb figyelmet fordítanak a munkásművelődésnek erre a jól bevált formájára.

ebben az oktatási évben majdnem valamennyi nagyüzemben, továbbá a középüzemek jelentős részében és jónéhány kisüzemben ktsz-ben is indult munkásakadémia. a nagyüzemekben a törzsgárda egy része, továbbá a szakszervezeti bizalmiak, s a szocialista brigádok tagjai hallgatják az akadémiai előadásokat. borsodban többek között mintegy 24.000 szocialista brigád-tag, illetve a megítéltelők címért versenyző csoportok mintegy 10.000 résztvevője hallgatja az előadásokat. a nógrád megyei szénbányászati trösztnél a szocialista brigádmozgalomban résztvevők hetven százaléka iratkozott be a munkásakadémiára. a nagyüzemek - s ugyanígy az építő-és bányaiipari vállalatok, trösztök - számos akadémiát szerveztek a munkásszállásokon is, a vidékről bejárók részére pedig - kísérletképpen - a lakóhelyükön tartanak előadásokat.

érdekes tapasztalat, hogy míg az elmúlt években az akadémiák tananyaga többnyire vegyes jellegű volt, s a tantervet a „minden témából egy keveset”, elv alapján állították össze, addig ma már jóval több a helyi termelési feladatot tárgyaló téma. például a csepel vas-és fémművek szerszámgépgyárában az „új magyar szerszámgépek”, cimen, az acélműben a kohászat fejlődéséről szerveztek előadást. a kispesti textilgyárban is igen időszerű volt - a folyamatban levő rekonstrukció miatt - az automatizálás a textiliparban című előadás.

/folyt.köv./

10.00 10.17

- 17 -

17

KK

Abb 11. hatvanezer....1.folyt./vm

a munkásakadémiák ösztönző hatását mutatja, hogy lényegesen megnő az ilyen tanfolyamot végzetek szakmai érdeklődése. a péti nitrogénművekben, a pápai textilgyárban, valamint a fémáru-és szerszámgyárban szerzett tapasztalatok szerint a munkásakadémiai hallgatók közül sokkal többen tanulnak tovább a felnőttek részére szervezett oktatásban, mint más dolgozók./mti/

bb 23. művészeti kapcsolatok békés és hajdu-bihar megye között

vid fm/ke vm fm

1961.november 14.

a gyulai erkel ferenc muzeum kezdeményezésére figyelemreméltó kulturális együttműködés bontakozik ki hajdu-bihar és békés megye között. először - három évvel ezelőtt - menyhárt józsef debreceni festőművész és fazekas istván nádudvari népművész kiállítását rendezték meg gyulán, majd félegyházi lászló és bíró lajos debreceni festőművészek alkotásait mutatták be gyulán és békéscsabán. az idén ezüst györgy fiatal békéscsabai festőművész tárlata nyílt meg debrecenben. a békés megyei tanács végrehajtó bizottsága munkácsy- emlékérmét alapított, amellyel legelőször holló lászló debreceni festőművészt tüntették ki a békéscsabai képzőművészeti kiállításon. legutóbb bíró lajos debreceni festőművész kiállítását rendezték meg a gyulai muzeumban.

a két tiszántúli megye kulturális kapcsolata a jövőben tovább erősödik. több neves debreceni képzőművész munkásságának bemutatását tervezik gyulán és békéscsabán, debrecenben pedig legközelebb kosztia rozália viarsarki festőművész kiállítására kerül sor.

kedvelik a viharsarokban a debreceni filharmónikusok zenekarát is, amely gyakran szerepel békés megyében./mti/

10.05 10.2

- 18 -

bb 27. az öt éves terv komárom megyei ipari létesítményeinél már számottevő lesz az automatizálás

vid/te/m/ki

1961.november 14.

komárom megye ipara az öt éves tervben több mint ötmilliárd forint értékű beruházással gazdagodik. az új létesítményeknél már számottevő lesz a munkát könnyítő, a magasabb termelési színvonalat biztosító automatikák szerepe. a nyergesujfalui eternit gyárban nagy teljesítményű olasz csőgyártó gépet szerelnek fel. a félautomata gép annyit termel majd, mint két régi csőgyártójuk együttesen. míg a régiéknél kétszázhatvanan dolgoznak, itt csak nyolcvan munkásra lesz szükség. az új berendezést már a jövő év elején átadják.

eddig hazai erőműveink közül a legmagasabb fokon automatizált üzem az oroszlányban épülő kétszáz megawattos erőmű lesz. kelet-német hidraulikus és szovjet elektronikus automatákat szerelnek itt fel. ezek sokféle feladatot látnak majd el. nemcsak a teljesítményt és a minőséget, hanem a gazdaságosságot is irányítják, ellenőrzik. a magasfokú automatizálás is hozzájárul ahhoz, hogy az erőműben harminc százalékkal kevesebben dolgoznak majd, mint a hasonló teljesítményű tiszapalkonyai erőműben. szőnyben rövidesen átadják azt az új, egymillió tonna teljesítményű olajfeldolgozót, amely nemcsak hazai, hanem világviszonylatban is az egyik legmagasabb fokon automatizált olajfeldolgozó. az automatikák nemcsak a munkafolyamatokat irányítják, hanem a jelzett hibákat részben ki is javítják.

a külföldi automatákon kívül sok hazai automatikus berendezést is alkalmaznak majd. magyar üzemekben készülnek az orosz-lányi palatörőmű automatái. ezekkel egyetlen diszpécser kétszáz ember munkáját látja majd el. naponta 450 vagonnyi palát dolgoznak fel. jól automatizált törőmű épül tatabányán is. nehéz és egészségtelen fizikai munkát pótolnak a tatabányai cement és mészművekben épülő hat új mészfúvató kemence félautomatikus berendezései. a nyergesujfalui magyar viscosagyárban a meglévő épületben hétszerezésére növelik a danuton termelést. a merész ötlet megvalósításához nagymértékben hozzájárul egy, az üzem mérnökei által feltalált, a nyersanyag adagolásánál alkalmazható automata, amely egész sor berendezést tesz feleslegessé. találmányukat az ndk-ban is hasznosítják. a megye több üzemében háziilag készített, kisebb-nagyobb automatákat válik könnyebbé, termelékenyebbé a munka az öt éves terv idején.

/mti/

10.50

- 19 -

/bb 11. hatvanezer....1.folyt./vm

a munkásakadémiák ösztönző hatását mutatja, hogy lényegesen megnő az ilyen tanfolyamot végzettek szakmai érdeklődése. a péti nitrogénművekben, a pápai textilgyárban, valamint a fémáru-és szerszámgyárban szerzett tapasztalatok szerint a munkásakadémiai hallgatók közül sokkal többen tanulnak tovább a felnőttek részére szervezett oktatásban, mint más dolgozók./mti/

bb 23. művészeti kapcsolatok békés és hajdu-bihar megye között

vid fm/ke vm fm

1961.november 14.

a gyulai erkel ferenc muzeum kezdeményezésére figyelemreméltó kulturális együttműködés bontakozik ki hajdu-bihar és békés megye között. először - három évvel ezelőtt - menyhárt józsef debreceni festőművész és fazekas istván nádudvari népművész kiállítását rendezték meg gyulán, majd félegyházi lászló és bíró lajos debreceni festőművészek alkotásait mutatták be gyulán és békéscsabán. az idén ezüst györgy fiatal békéscsabai festőművész tárlata nyílt meg debrecenben. a békés megyei tanács végrehajtó bizottsága munkácsy- emlékéremet alapított, amellyel legelőször holló lászló debreceni festőművészt tüntették ki a békéscsabai képzőművészeti kiállításon. legutóbb bíró lajos debreceni festőművész kiállítását rendezték meg a gyulai muzeumban.

a két tiszántúli megye kulturális kapcsolata a jövőben tovább erősödik. több neves debreceni képzőművész munkásságának bemutatását tervezik gyulán és békéscsabán, debrecenben pedig legközelebb kosza rozália viarsarki festőművésznő kiállítására kerül sor.

kedvelik a viarsarokban a debreceni filharmónikusok zenekarát is, amely gyakran szerepel békés megyében./mti/

- 18 -

10.05 10.20

bb 27. az öt éves terv komárom megyei ipari létesítményeinél már számottevő lesz az automatizálás

vid/te/m/ki

1961.november 14.

komárom megye ipara az öt éves tervben több mint ötmilliárd forint értékű beruházással gazdagodik. az új létesítményeknél már számottevő lesz a munkát könnyítő, a magasabb termelési színvonalat biztosító automatikák szerepe. a nyergesujfalui eternit gyárban nagyteljesítményű olasz csőgyártó gépet szerelnek fel. a félautomata gép annyit termel majd, mint két régi csőgyártójuk együttesen. míg a régieknél kétszázhatvanan dolgoznak, itt csak nyolcvan munkásra lesz szükség. az új berendezést már a jövő év elején átadják.

eddig hazai erőműveink közül a legmagasabb fokon automatizált üzem az óroszlányban épülő kétszáz megawattos erőmű lesz. kelet-németi hidraulikus és szovjet elektronikus automatákat szerelnek itt fel. ezek sokféle feladatot látnak majd el. nemcsak a teljesítményt és a minőséget, hanem a gazdaságosságot is irányítják, ellenőrzik. a magasfokú automatizálás is hozzájárul ahhoz, hogy az erőműben harminc százalékkal kevesebben dolgoznak majd mint a hasonló teljesítményű tiszapalkonyai erőműben. szőnyben rövidesen átadják azt az új, egymillió tonna teljesítményű olajfeldolgozót, amely nemcsak hazai, hanem világviszonylatban is az egyik legmagasabb fokon automatizált olajfeldolgozó. az automatikák nemcsak a munkafolyamatokat irányítják, hanem a jelzett hibákat részben ki is javítják.

a külföldi automatákon kívül sok hazai automatikus berendezést is alkalmaznak majd. magyar üzemekben készülnek az orosz-lányi pataforómi automaták. ezekkel egyetlen diszpécser kétszáz ember munkáját látja majd el. naponta 450 vagonnyi palát dolgoznak fel. jól automatizált törömi épít tatabányán is. nehéz és egészségtelen fizikai munkát pótolnak a tatabányai cement és mészművekben épülő hat új mészfúvó kemence félautomatikus berendezéssel. a nyergesujfalui magyar viscosagyárban a meglévő épületben hétszeresére növelik a danulon termelést. a merész ötlet megvalósításához nagymértékben hozzájárul egy, az üzem mérnökei által feltalált, a nyersanyag adagolásánál alkalmazható automata, amely egész sor berendezést tesz feleslegessé. találmányukat az ndk-ban is hasznosítják. a megye több üzemében háziilag készített, kisebb-nagyobb automatákat válik könnyebbé, termelékenyebbé a munka az öt éves terv idején.
/mti/

10.50

- 19 -

bb 29. a közművek készülnék a télre: elegendő gázt kap budapest lakossága, szükség esetén dúsítással is növelik, a kutak vízhozamát, jókarban tartják az árvízvédelmi anyagokat és gépeket, tízezer köbméter sózott szóróhomokot tárolnak

ö nbj/sze vm vg

1961. november 14.

még enyhe telek idején is nehéz feladatokat ró a közművekre a fagy és a havazás, kemény hideg idején pedig még tovább szaporodnak a tennivalók, a fővárosi tanács közmű-és szolgáltatási igazgatósága idejében intézkedett a nehézségek elhárítására, minden egyes közművet utasított, hogy a tél beállta előtt szerezzék be az ipari és a fűtési tüzelőanyagot, vizsgálják felül a fűtőberendezéseket, szerezzék be a védő-ruhákat, télen a szokottnál is többet kell igénybevenni a gépkocsikat hótakarításra, anyagszállításra, éppen ezért már most mindenütt rendelkezésre állnak a hőláncok, a hűtőtakarók, a fagyálló motorolajak.

az általános intézkedésen túlmenően a közműveknek sajátos tennivalójuk is van bőven, így különösen a fővárosi vízműveknek. az előjelek szerint a rendkívül hosszú, csapadékmentes ősz után nem nagyon emelkedik a duna vízszintje, s ennek megfelelően rosszabbak lesznek a víznyerési lehetőségek. csökken a kutak vízhozama a fagy miatt, hiszen a hideg talajban lassabban szívárogo a víz, így tehát minden lehetőséget fel kell használni az igények kielégítésére. a fővárosi tanács közmű-és szolgáltatási igazgatóságának utasítására a vízművek gondoskodik arról, hogy a kis-és a nagy felszíni vízre a téli hónapokban teljes erővel működjenek, ez annál is inkább indokolt, hiszen a felszíni vízművek teljesítőképessége független a duna vízáltsóvízétől, készletbe helyezik az ideiglenes vízműveket is, a szükség-gépházakat, hogy valóban a legrövidebb időn belül üzembehelyezhessék, - ha a szükség megkívánja. a múlt években látott hozzá a vízművek a talajdúsításhoz, ennek a módszernek az a lényege, hogy a dunából szivattyúkkal emelik ki a vizet, - s ezt még akkor is megoldhatják, ha a folyót jégpáncél borítja - s a kutak környékét elárasztják. a talaj megszűri a duna-vizet, s így a kutak vízhozama növekszik.

/folyt.köv./

11.00 11.00

- 20 -

bb 29. a közművek.....1. folyt./vm

a dúsítás érdekében a berendezéseket állandóan üzemképes állapotban tartják. gondoskodnak arról is, hogy hírletményeken időben tájékoztassák a lakosságot a vízvezeték fagyás elleni védelméről. ez annál is fontosabb, mert nagyon sokan elmulasztják a vízvezetéki berendezések, csövek, elosztók megfelelő védelmét, s emiatt gyakoriak a kellemtelen meglepetések, sok munkát okoznak a vízvezeték-szerelőknek.

a fővárosi tanács igen jelentős anyagi áldozatokat hozott budapest gázellátásának javítására, s ez most értelemgyümölcsét. kemény hidegek idején ugrásszerűen emelkedik a gázfogyasztás, az albertfalvi földgázbontó segítségével azonban a lakosság igényét minden körülmények között ki tudja elégíteni a gázművek. ennek ellenére sok tennivaló vár a vállalatra a téli felkészülés idején. átvizsgálják a gáztermelő üzemrészeket, a kiszolgált berendezéseket, üzemképes állapotban tartják a tartalék egységeket. gondoskodnak arról is, hogy a téli nagyobb gáztermelés idején keletkező szennyeződésekkel teljesen kivonják a fogyasztóknak juttatott gázból. már beszerezték az üzemzavarok elhárításához szükséges vegyszereket, s a szerelők átcsoportosításával megerősítették az üzemzavar-elhárító-részeleket, a fővárosi gázművek gondoskodott elegendő belföldi és külföldi szénről, amelyet megfelelően tárolnak.

a fővárosi köztisztviselési vállalat legnagyobb téli gondja az utak szórása, a hótakarítás. a vállalat vezetői elmondották, hogy készletben állnak a hómarók, az öntözőkocsikra, teherautókra szerelt hóekék, s havazás esetén azonnal utnak indulhatnak. egyelőre még „nagyüzemben” gyűjtik és szállítják az utcákról, terekről, parkokból a lefagyott, megsárgult falevél-tömeget, közben azonban gondoskodnak arról is, hogy esetleges fagy idején elegendő szóróanyag álljon rendelkezésre. az idén körülbelül 10.000 köbméter sózott homokot tárolnak a főváros különböző részein, különösen a budai hegyvidéken. s a helyett sózott homokot szórnak, mert az lényegesen jobban megfelel a kívánalmaknak: a só ugyanis kissé feloldja az uttesten a jégkéreg, a homok pedig magába szívja a nedvességet.
/folyt.köv./

11.08 11.00

- 21 -

/bb 29. a közművek.....2.folyt./vm

használatával nem kerülnek tavasszal olyan nagymennyiségű por, mint salakszórás esetén.

a fővárosi csatornázási művekre hárul a budapesti árvízvédelmi munka részbeli előkészítése. a fővárosi tanács közmű-és szolgáltatási igazgatósága utasította a csatornázási műveket, hogy az árvízvédelmi készleteti anyagokat és gépeket gondosan vizsgálják át és tartásuk jókarban. hasonlóképpen átvizsgálják a csapadék-és szennyvízát-
emelő állomások zsilipjeit és tolózárait. a fővárosi távfűtő-és melegvízszolgáltató vállalat gondosan ellenőrzi a távfűtésre szolgáló csőhálózatot és gondoskodik arról is, hogy ele-
gendő tartalékberendezés álljon rendelkezésre./mti/

bb 30. megteltek a balatonpart téli üdülők - gazdag program vár-
ja a téli szezon vendégeit

1961. november 14.

vid/tr/-m/ki

a balaton vidék négy nagyobb helyén, balatonfüreden, hévízen, siófokon és balatonlellén télen is mozgalmasak az üdülők. a szot téli üdülőiben az elmúlt napokban már minden helyet el-
foglaltak: az északi partra csaknem nyolcszázán, a déli partra kétszázán kaptak beutalót. siófokon a csepel művek üdülőjében 120, a bányász üdülőben pedig kerekén 100 ember tölti szabad-
ságát kellemes környezetben. ezenkívül az északi parton több nagy vállalat üdülőjében csaknem ezre n üdülnek. az üdülők, sza-
natóriumok bemutatljai balatonfüreden és hévízen télen is él-
vezhetik a gyógyvizek hatását. hévízen rövidesen megnyitják az ország legkorszerűbb fedett gyógyfürdőjét. a híres gyógyhelyen a termelőszövetkezeti önszegélyezési csoportok beutaltjai is nagy számban kapnak helyet. a beutaltak rendszeresen látogatják a gyógykórház téli fürdőjét.

a téli üdülők vendégeinek szórakoztatásáról is messzemenően gondoskodnak. balatonfüreden többször vendégszerepel a veszprém megyei petőfi színház. a fővárosi művészek közreműködésével meg-
tartandó műsoros és irodalmi esteken kívül is gyakran tartanak majd szórakoztató rendezvényeket, a helyi öntevékeny együttesek közreműködésével. az idegenforgalmi hivatalok kirándulási prog-
ramja is sok kellemes napot ígér az üdülővendégeknek: megláto-
gatják a bakony nevezetességeit és a balaton felvidék végvárait természeti ritkaságait. csaknem mindenütt előkészítették már a közkedvelt „fakutyákat”, és a kedvező szélben gyorsvonati se-
bességgel száguldó jégvitórlásokat is.
/mti/

...

- 22 -

13, 15

13. 3. 11

bb 31. tsz-akadémiák csongrádban

vid fm/ke vm fm

1961. november 14.

csongrád megyében megnyitják a tit által szervezett ter-
melőszövetkezeti akadémiák. a 14 tsz-akadémiára több mint másfélez-
ren jelentkeztek. többezren tanulnak az ötven mezőgazdasági szak-
munkásképző tanfolyamon. megismerie a vidék tájegységeinek meg-
felelő szakmai előadásokat tartanak. szatymazon például az ősziba-
rack, a makókörnyéki apátfalván a hagyma, szentesen a zöldség-, a
csongrádi borvidéken a szőlőtermesztésről hangzanak el előadások.
az akadémiákat, tanfolyamokat jólképzett szakemberek vezetik./mti/

bb 34. jól halad az új városnegyed építése kecskeméten

vid fm/ke vm szf

1961. november 14.

kecskeméten jó ütemben halad a leninről elnevezett új város-
negyed építése. a munkák június elején kezdődtek, azóta a tizedik
épület falait huzzák az építők. a tervek szerint 376 család
már jövőre beköltözhet a modern lakásokba. a jelenleg épülő lakások
közül 196 szövetkezeti alapon, a többi pedig állami költiséggel ké-
szül. a négy szakaszban épülő városrész utolsó épületét 1965-ben ad-
ják át./mti/

bb 36. kiállításra készül gosztunyi mária kerámikusművész nő

vid fm/ke vm fm

1961. november 14.

a somogy megyei bárdibükk községben dolgozik gosztunyi mária
kerámikus művész nő. több mint tíz ország - többek között a szovjet-
unió, franciaország, olaszország és anglia - vásárolja rendszeresen
kerámiáit. külföldön a legnagyobb sikert a 14 darabos „magyar
falu”, kávékészlettel aratta. a kancsókra, csészékre és kis tányé-
rokra a dunántul legszebb tájait festette.
/folyt.köv./

13, 16

13. 4. 11

13. 4. 11

23 -

/bb 36. kiállításra.....1.folyt./vm

a somogyi kerámikus művész nő most tavaszi kiállítására készül. a kaposvári rippl-rónai muzeumban nemcsak művészi festésű kerámiáit, hanem azokat a festményeit és akvarelljeit is bemutatja, amelyek még nem szerepeltek a nyilvánosság előtt./mti/

bb 37. a dorogi bányák többsége már teljesítette évi vállalását

vid tr vm ki

1961. november 14.

a dorogi bányászok egyenletes termelését ebben az évben sok akadály nehezítette. előtörtte a víz az erzsébet aknát, az annavölgyi és a tizenötös aknák egy-egy részét is bezárták a vízveszély miatt. a szénmedence többi aknájának dolgozói vállalták, hogy teljesítményeik növelésével pótolják a vízbetörés okozta hiányt. több aknában határidő előtt készítették elő a feltáró csapatok a termelékeny munkahelyeket. fokozottabban gépesítették a szén szállítását és rakodását, korszerűbb, gazdaságosabb művelési technológiákat vezettek be. a bányászok összefogásának eredményeként az aknák többsége már teljesítette egész évi vállalását, sőt néhányban már túl is teljesítették felajánlásaikat. a csolnoki egyes akna bányászai például az év végéig vállalt 5.300 tonna helyett csak nem nyolcezer tonna jóminőségű barnaszénét küldték felszínre, a borokási aknák pedig már kétszeresére teljesítették évi vállalásukat. trösztí szinten az év eleje óta csaknem 20.000 tonna szén termeltek terven felül. a tervezetthez képest 2.1 százalékkal növelték a termelékenységet és 3.6 millió forintot takarítottak meg./mti/

bb 38. teljesítették évi felajánlásukat a borsodnádasdi hengerészek és kikészítők

vid/tr/m/ki

1961. november 14.

a borsodnádasdi Lemezgyár két legfontosabb üzeme részében a hengerműben és a kikészítőben a dolgozók teljesítették évi felajánlásukat. a terven felül vállalt 2.700 tonna hengerelt-árut kedd reggelre mindkét üzemben legyártották. az év hátralévő időszakában már csak a hengerész brigádok által megtakarított anyagból teljesítik túl előirányzatukat.

/mti/

13.28

13.41

AK

bb 33. az idén csaknem 3 millió forint értékű társadalmi munkát végeztek miskolc dolgozói

vid/fm/ke/m/fm

1961. november 14.

miskolc négy kerületében az elmúlt év végén alakultak meg a hazafias népfront mellett működő műszaki bizottságok, amelyekben ma már több mint 80 mérnök, technikus, építész és tervező dolgozik. a műszaki bizottság egyik fontos feladata, hogy a város-terjesztési munkákat irányítsa és azok mielőbbi megvalósítását műszaki tanácsokkal segítse. ugyanakkor több kisebb-nagyobb létesítmény építési tervét készítik el. így a kerületi tanács-
tagok javaslatára és kérésére társadalmi munkában dolgozták ki - többek között - a hejőcsabai sporttelep, a görömbölyt és miskolc-talpolcát összekötő ut építési, valamint három termelőszövetkezet majorjának telepítési tervét.

ezenkívül a hazafias népfront-bizottságok a tanács-
tagokkal közösen társadalmi munkára is mozgósították a dolgozókat. kezde-
ményezésükre a nagy iparváros lakossága 10 hónap alatt 188 helyen több mint 90.000 óra társadalmi munkát végzett, amelynek értéke mintegy 3 millió forint. a munkák során többek között 13.452 négyzetméter járdát építettek, 1.342 méter hosszú víz-
vezetékkel fektettek le és több mint 20.000 négyzetméter területet parkosítottak.
/mti/

bb 39. időjárásjelentés

tm/m

1961. november 14.

a meteorológiai intézet jelenti november 14-én, kedden 13 órakor:

a hőmérséklet csökken

a szovjetunióból származó hideg légtömegek az alpoktól és a kárpátok hegykoszorujától északra vonulva élénk északkeleti szél, jelentős hőmérsékletcsökkenés és kiterjedt esők kíséretében eljutottak az atlanti óceán vizei fölé. német- és lengyelországban a fagypont közeli értékekig süllyedt a hőmérséklet. hazánkban tegnap erősen felhős, esős volt az idő. a legtöbb csapadék a duna-tisza közén, a mecsek és az északi hegyesvidéken hullott. ezeken a területeken az utolsó 24 órában lehullott csapadék összege mindenütt meghaladta a 10 millimétert. sőt a mátra vidékén megközelítette a 40 millimétert. az ország többi területein általában 1-6 milliméter eső hullott. a hőmérséklet napközben 10-15 fokig emelkedett ma hajnalban nyugaton 1-5, keleten 6-10 fokig süllyedt. budapesten hétfőn a hőmérséklet napi középértéke 11,3 fok volt, a sokévi átlagnál 5,9 fokkal magasabb, ma 12 órakor budapesten a hőmérséklet 12 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 758 milliméter, alig változik.
/folyt.köv./

13,52

14,40

- 25 -

/bb 36. kiállításra.....1.folyt./vm

a somogyi kerámikus művésznek most tavaszi kiállítására készül. a kaposvári rippl-rónai muzeumban nemcsak művészi festésű kerámiáit, hanem azokat a festményeit és akvarelljeit is bemutatja, amelyek még nem szerepeltek a nyilvánosság előtt./mti/

bb 37. a dorogi bányák többsége már teljesítette évi vállalását

vid tr vm ki

1961. november 14.

a dorogi bányászok egyenletes termelését ebben az évben sok akadály nehezítette. előtört a víz az erzsébet aknát, az annavölgyi és a tizenötös aknák egy-egy részét is bezárták a vízveszély miatt. a szénmedence többi aknájának dolgozói vállalták, hogy teljesítményeik növelésével pótolják a vízbetörés okozta hiányt. több aknában határidő előtt készítették elő a feltáró csapatok a termelékeny munkahelyeket, fokozottabban gépesítették a szén szállítását és rakodását, korszerűbb, gazdaságosabb művelési technológiákat vezettek be. a bányászok összefogásának eredményeként az aknák többsége már teljesítette egész évi vállalását, sőt néhányban már túl is teljesítették felajánlásaikat, a csolnoki egyes akna bányászai például az év végéig vállalt 5.300 tonna helyett csak nem nyolcezer tonna jöminőségű barnaszenet küldtek felszínre, a borokási aknák pedig már kétszeresére teljesítették évi vállalásukat, trösztii szinten az év eleje óta csaknem 20.000 tonna szenet termeltek terven felül, a tervezetthez képest 2,1 százalékkal növelték a termelékenységet és 3,6 millió forintot takarítottak meg./mti/

bb 38. teljesítették évi felajánlásukat a borsodnádasi hengerészek és kikészítők

vid/tr/m/ki

1961. november 14.

a borsodnádasi lemezgyár két legfontosabb üzemszékében a hengeremben és a kikészítőben a dolgozók teljesítették évi felajánlásukat, a terven felül vállalt 2.700 tonna hengerelt-árut kedd reggelre mindkét üzemben legyártották, az év hátralévő időszakában már csak a hengerész brigádok által megtakarított anyagból teljesítik túl előirányzatukat.

/mti/

13.28

13.47

AK

- 24 -

bb 33. az idén csaknem 3 millió forint értékű társadalmi munkát végeztek miskolc dolgozói

vid/fm/ke/m/fm

1961. november 14.

miskolc négy kerületében az elmúlt év végén alakultak meg a hazafias népfront mellett működő műszaki bizottságok, amelyekben ma már több mint 80 mérnök, technikus, építész és tervező dolgozik. a műszaki bizottság egyik fontos feladata, hogy a város-terjesztési munkákat irányítsa és azok mielőbbi megvalósítását műszaki tanácsokkal segítse. ugyanakkor több kisebb-nagyobb létesítmény építési tervét készítik el. így a kerületi tanács-
tagok javaslatára és kérésére társadalmi munkában dolgozták ki - többek között - a hejőcsabai sporttelep, a görömbölyt és miskolc-talpcát összekötő ut építési, valamint három termelőszövetkezet majorjának telepítési tervét.

ezenkívül a hazafias népfront-bizottságok a tanács-
tagokkal közösen társadalmi munkára is mozgósították a dolgozókat. kezde-
ményezésükre a nagy iparváros lakossága 10 hónap alatt 188 helyen több mint 90.000 óra társadalmi munkát végzett, amelynek értéke mintegy 3 millió forint. a munkák során többek között 13.452 négyzetméter járdát építettek, 1.342 méter hosszú víz-
vezetékkel fektettek le és több mint 20.000 négyzetméter területet parkosítottak.
/mti/

bb 39. időjárásjelentés

tm/m

1961. november 14.

a meteorológiai intézet jelenti november 14-én, kedden 13 órakor:

a hőmérséklet csökken

a szovjetunióból származó hideg légtömegek az alpoktól és a kárpátok hegykoszorujától északra vonulva élénk északkeleti szél, jelentős hőmérsékletcsökkenés és kiterjedt esők kíséretében eljutottak az atlanti óceán vizei fölé. német- és lengyelországban a fagypont közeli értékekig süllyedt a hőmérséklet. hazánkban tegnap erősen felhős, esős volt az idő. a legtöbb csapadék a duna-tisza közén, a mecsek és az északi hegyesvidéken hullott. ezeken a területeken az utolsó 24 órában lehullott csapadék összege mindenütt meghaladta a 10 millimétert. sőt a mátra vidékén megközelítette a 40 millimétert, az ország többi területein általában 1-6 milliméter eső hullott. a hőmérséklet napközben 10-15 fokig emelkedett ma hajnalban nyugaton 1-5, keleten 6-10 fokig süllyedt. budapestén hétfőn a hőmérséklet napi középértéke 11,3 fok volt, a sokévi átlagnál 5,9 fokkal magasabb, ma 12 órakor budapestén a hőmérséklet 12 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 758 milliméter, alig változik.
/folyt.köv./

13,52

14,40

- 25 -

bb 39. /időjárásjelentés ... 1. folyt./ m

várható időjárás szerda estig: a szép idő csak átmeneti jellegű. holnap újból több felhő lesz, esetleg néhány helyen kevés esővel. mérsékelt, változó irányú, holnap elsősorban nyugaton kissé élénkebb északnyugati, északi szél. a hőmérséklet csökken. várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet nyugaton mínusz 1, plusz 3, keleten 3-6, legmagasabb nappali hőmérséklet holnap: nyugaton 4-8, keleten 8-12 fok között. a szélvédett helyeken hajnali és reggeli ködképződés. a duna vizállása ma reggel 226 centiméter.

/mti/

bb 40. az országos hegesztési vándorgyűlés második napja

vid/tr/m/ki

1961. november 14.

kedden folytatta tanácskozását győrt az országos hegesztési vándorgyűlés. többek között dr. zorkóczy béla kossuth-díjas egyetemi tanár. a hegesztett kötések metallográfiája címmel tartott előadást, dr. buray zoltán kandidátus, a fémipari kutatóintézet kutatója pedig a könnyűfém ötvözetek hegesztése terén elért újabb eredményeket ismertette. az országos vándorgyűlésen részt vett mintegy 350 szakember végül határozatba foglalták a tennivalókat, amelyek szükségesek ahhoz, hogy lépést tarthassunk a hegesztési technológia terén bekövetkezett nagyarányu fejlődéssel.

/mti/

bb 41. naponta 9000 hold mélyszántás békés megyében - december 5-ére ezt a munkát is befejezik

vid/ká/j/m

1961. november 14.

békés megyében, ahol már nem sok vetnivaló van, a következő hetekben a mélyszántás a legfőbb tennivaló. jelenleg 1052 különböző típusu erőgéppel naponta 9000 holdon forgatják meg 33-40 centiméter mélyen a talajt. 838 traktor kettős műszakban dolgozik, és a csapadékos időjárás ellenére a traktorosok rendszeresen túlteljesítik műszaknormájukat. a gépállomásokon állandó éjjel-nappali szolgálatot tartanak, hogy amint egy-egy szövetkezet határában befejezték az őszi mélyszántást, azonnal átirányíthassák az erőgépeket. a megyében 100.000 hold várja még a szántást, s a munka üteméből ítélve, december 5-ére a talajforgatást is befejezik.

/mti/

14,00

14. ut.

- 26 -

bb 32. teljesítették exporttervüket a diósgyőri könnyűgépgyár dolgozói

vid szf/te vm

1961. november 14.

a diósgyőri könnyűgépgyár dolgozói az év elejétől kezdve arra törekedtek, hogy az idei, lényegesen megnövekedett export kötelezettségüknek határidő előtt eleget tehessenek. az év közben bevezetett gyártástechnológiai módosítások, nemkülönben a dolgozók versenylendülete, meghozták gyümölcsüket: évi export tervüket máris teljesítették. az év hátralevő részében a szovjetunió élelmiszeripara részére szállítandó hűtőelemekből terven felül körülbelül husz-huszonötöt, ezenkívül harmincöt-negyven diesel-motoros villás emelő-targoncát és sok különféle szivattyút, összesen mintegy tizenötmillió forint értékű gyártmányt készítenek.

a gyár termékeinek keresettségére és jó minőségére jellemző, hogy több mint husz országba szállítják őket. vásárolja az üzem gépeit a szocialista országokon kívül brazília, izland, olaszország, kuba és india is. /mti/

bb 35. plisszirozó gép a debreceni ruhagyárban

vid te vm ki

1961. november 14.

a ruhaanyagok berakását eddig kézzel végezték a debreceni ruhagyárban. tizenöt dolgozót foglalkoztattak ezzel a művelettel, néhány napja azonban már dolgozik a plisszirozó gép. ez automatikusan készíti a női ruhák és szoknyák sűrű berakását. a zárt részben 180 hőfokon dolgozó gép 24 óra alatt 1500 méter anyagot rak be, ebben a negyedévben több mint ötvenezer női ruhát és szoknyát kell plisszirozni a debreceni gyárban. nemcsak külföldi megrendelőkhez juttatják el a gyűrhetetlen anyagokból készülő, sűrűn berakott női ruhákat, hanem a belföldi vásárlókhöz is. a debreceni ruhagyár ugyanis karácsonyig az első ezer ilyen női ruhát és szoknyát eljuttatja a kereskedelemhez. a jövő év első negyedében belföldre már jelentősen több jut a gyűrhetetlen anyagokból készülő berakott női ruhából. /mti/

14,30

- 27 -

Handwritten signature

bb 42. magyar küldöttség utazott az egyházak világtanácsának nagygyűlésére

1 ha/m/li

1961. november 14.

dr. bartha tiber református püspök vezetésével kedden elutazott új-delhíbe, az egyházak világtanácsának nagygyűlésére a magyar protestáns egyházak hattagú küldöttsége.

/-m+i/

...-

bb 43. a szegedi városi tanács ülése

vid/fm/ke/m/fm

1961. november 14.

a szegedi városi tanács végrehajtó bizottsága keddi ülésén arról tárgyalt, hogyan gyarapszik a nagy tiszaparti város a második ötéves tervben. a következő években szeged dél-magyarországi ipari és kulturális központjává alakul. Összegeket az ipar fejlesztésére fordítják. felépül a terület legjelentősebb, vegyiparhoz tartozó nagyüzeme a szegedi gumi-gyár. mintegy félmilliárdos beruházással, szövődével bővül a textilművek, s így az üzem nagy textilkombináttá alakul. tovább fejleszti a kábel és sodronykötélgyár szegedi telepét, új tejjüzemet is kap a város. sor kerül szeged legjelentősebb üzemének: a szalámigyárnak, s a legrégebb szegedi nagyüzemnek, a kenderfonógyárnak a felújítására. jelentős összegekből bővül a konzervgyár, a falemezgyár, a butorgyár, a nyomda és több más üzem is. felújítják a csaknem száz éves gázműveket.

/folyt.köv./

14.42

- 28 -

ke

bb 43. /a szegedi ... 1. folyt./ m

nagy összegeket fordítanak oktatásra, művelődésre és egészségügyi célokra is. az orvostudományi egyetem és a pedagógiai főiskola 200-200 személyes kollégiumot kap, új, 16 tantermes gimnázium létesül, az általános iskolai tantermek száma hetvennel gyarapszik. több mint 200 férőhellyel bővül az óvoda és 140-et a bölcsőde hálózat.

a fejlődő városban 1.900 új lakás épül állami beruházással, ezekből csaknem ezret központi fűtéssel látnak el. a város közművesített területein félezer lakást nyernek emeletráépítéssel.

fejlődik szeged kereskedelme, vendéglátóipara is. legjelentősebb az új állami áruház, valamint a tiszai szálló átalakítása. nagy gondot fordítanak a mezőgazdaság fejlesztésére is, egyebek között megvalósítják a felszabadulás tsz komplex gépesítését.

/mti/

...-

bb 44. somogyban szerepel az állami bábszínház

vid/fm/ke/m/-fm

1961. november 14.

kedden kaposvárra érkeztek az állami bábszínház művészei. egy héttel somogyban vendégszerepelnek, a csurgói, marcali, nagyatádi és barcsi járásban, továbbá kaposvárott. a járási központokon kívül még 7 községben lépnek fel. összesen 19 előadáson mutatják be a közönségnek fazekas mihály ludas matyi című darabjának bábfeldolgozását. az állami bábszínház művészei első előadásukat kedden délután marcaliban tartották.

/mti/

...-

14.47

- 29 -

ke

bb 45. az ötéves terv teljesítésének feladatairól tanácskozott a bányászszakszervezet központi vezetősége

t szf/gk vm vg

1961. november 14.

a bányaiipari dolgozók szakszervezetének központi vezetősége kedden megtárgyalta, hogyan segítheti a szakszervezet a bányászat ötéves tervének teljesítését.

az elnökség beszámolója, amelyet kómár andrás titkár terjesztett elő, egyik legfontosabb feladatként jelölte meg, hogy a szakszervezet a maga eszközeivel hatékonyan támogassa a bányászat vezetőit a műszaki fejlesztésben, a dolgozókat a gépek jobb kihasználására és szigorú takarékosagra mozgósítsa. a szakszervezetnek tovább kell fejlesztenie a dolgozók politikai nevelését, az üzemi demokrácia alapvető módszerévé kell tennie a bányászok eddigénél nagyobb mértékű bevonását a tervezésbe. az ötéves terv feladatai a munkaverseny új vonásainak kialakítását kívánják. a versenyben még mindig túlzottan érvényesülnek a mennyiségi termelés szempontjai. a tervszerinti mennyiségi termelés továbbra is a verseny egyik fontos célja, jobban előtérbe kell azonban állítani a termelés gazdaságosságát, a termelékenység növelését, a takarékoságot, az önköltség-csökkentést, s nem utolsósorban a műszaki fejlesztést. a versenyben olyan célokat kell kitűzni, amelyek a még kihasználatlan tartalékok további feltárására ösztönzik a dolgozókat. több mint 20.000 bányász versenyez szocialista brigádban, illetve azért a címért küzdő kollektívában. a szakszervezeti bizottságok elsőrendű feladata legyen, hogy a szocialista brigádversenyben való részvételre készítsek fel a dolgozókat. az eddigénél nagyobb gondot fordítsanak az ujtási mozgalomra, amely fontos segítője a műszaki fejlesztésnek. a szakszervezeti bizottságok szerezzenek érvényt az elfogadott ujtások kivitelezésének és bevezetésének.

hangoztatta a beszámoló, hogy a dolgozók általában egyetértenek a jelentégteljes bérrendszerrel, de ahhoz, hogy az ötéves terv követelményeinek eleget tehesse, az eddigénél jobban kell szorgalmazni a gazdaságosabb munka jobb díjazását. a második ötéves terv 300 millió forintot irányoz elő a bányaiipar munkásvédelmére, ebből az összegből továbbfejlesztik a biztonságtechnikát, a porártalom elleni védelmet.

/folyt.köv./

14.57

- 30 -

/bb 45. az ötéves....1.folyt.vm

hasznosítják új fürdő és a légényszállók, üzemi konyhák sora épül. a beszámoló végül hangoztatta, hogy a tervteljesítés segítéséhez jobban igénybe kell venni a szakszervezeti bizalmiakat, a több mint 20.000 aktivistát.

a vitát varga györgy, a szot titkára nyitotta meg. felszólalt haracska imre nehézipari miniszterhelyettes is. a hozzászólók az ötéves terv teljesítésének döntő feltételeként a gépesítés fokozását, a szocialista brigádmozgalom erősítését, az üzemi demokrácia fejlesztését jelölték meg./mti/

bb 46. egyszeri robbantással 10.000 tonna vasérc rudabányán

vid/sze/m/ki

1961. november 14.

a rudabányai vasércbányában jelentős sikereket érnek el a szovjet módszerek alkalmazásával. így például a külszíni fej-
téseken egyre több helyen hasznosítják a termelékenységet növelő gépesített padosrobbantást, a mélyművelésű bányában pedig tömeg-
termelésre alkalmas kamrafejtéseket alakítanak ki. ezeket a kamrákat millisekundos eljárással szakaszonként robbantják össze és a vasércet csa polónyilásokon engedik a csillékbe. az idén már négy kamrát robbantottak, az ötödikre pedig hétfőn került sor. az istvántelki üzemrészben többhónapos munkával husz méter hosszú és husz méter széles kamrát alakítottak ki, amelyet 2.800 kilogramm dinamittal robbantottak össze. így egyszeri robbantással 10.000 tonna vasércet nyertek, amelynek felszínre szállítását kedden kezdték meg.
/mti/

15.00

- 31 -

Handwritten signature

bb 47. napirenden: a boráros tér, a móríc zsigmond körtér és más nagyforgalmu hely vendéglátó központjának kiállítás - jövőre 150 önkiszolgáló étterem nyílik

i ta/tr/m/vg

1961. november 14.

a vendéglátó főigazgatóság tájékoztatása szerint a növekvő vendéglátóipar forgalmát elsősorban új eladási módszerekkel tudják zavartalanul lebonyolítani. ezeknek az új módszereknek a megismertetése azonban a vendéglátóiparban nem könnyű, mivel ezzel világszerte még csak kísérleteznek. nálunk az új módszereket azért először az üzemi étkeztetés területén alkalmazták. az itt szerzett tapasztalatokat most az ugynevezett nyílt árusítású vendéglátóhelyek fejlesztésénél is felhasználják. a közelmúltban szakmai filmet is készítettek az önkiszolgáló vendéglátásról. ezt a filmet országsszerte bemutatják a vendéglátóipari szakembereknek, hogy véleményük alapján megtudják, miként alkalmazhatók leggazdaságosabban az új módszerek. eddig a film alapján már 25 vita-an-kétot rendeztek, több ezer szakember részvételével. legutóbb budapesten a nagyforgalmu kerületek vendéglátóiparának képviselői gyűltek össze, hogy megvitassák, miként fejlesszék a következő években az éttermek, büfék és falatozók hálózatát, hol alkalmazzák az önkiszolgálást. általános vélemény, hogy a fővárosban elsők a nagyforgalmu központok, a közlekedési centrumok étel-itát ellátásáról kell gondoskodni. a boráros téren, a móríc zsigmond körtéren, a kelenföldi pályaudvaron és a többi forgalmas helyen legcélszerűbb önkiszolgáló vendéglátóközpontokat kialakítani. az önkiszolgáló rendszer biztosíthatja a gyors és kulturált étkezést, a tortódásmentes kiszolgálást. a közelmúltban lefolytatott átfogó szakmai vizsgálat is ezt bizonyítja. ötvenkét önkiszolgáló étterem munkáját fél éven keresztül figyelték és a többi között megállapították, hogy ezeken a helyeken csaknem felére csökkent az étkezési idő: míg a hagyományos rendszerű éttermekben egy óra alatt egy helyen átlagosan 3 ember tudott megebédelni, az önkiszolgáló étkezdékben a helyi adottságoiktól függően öt-tíz ember is elfogyaszthatja egy óra alatt az ebédjét. a jelenleg működő 112 önkiszolgáló üzemi étteremben egy esztendő alatt a forgalom körülbelül 11 százalékkal növekedet.

/folyt.köv./

15.50

16.30

Re

- 32 -

bb 47. /napirenden: ... 1. folyt./ m

az új vendéglátóközpontok ezért az üzemi éttermekhez hasonlóan már önkiszolgáló rendszerűek lesznek. a szakemberek véleménye szerint elsők a móríc zsigmond körtéren és a kelenföldi pályaudvaron kell megnyitni ezeket, mivel itt a forgalom máris többszörösen „kinötte”, a meglévő éttermeket. a körtéri népbüfét és a kelenföldi pályaudvari éttermet rövidesen kibővítik és átalakítják. az 1962. évi tervek ezen kívül még 150 önkiszolgáló étterem, büfé, és falatozó megnyitását irányozzák elő. budapesten elkészül például az önkiszolgáló lottó étterem, a gül baba étterem és a vetece étterem. a moszkva téri busz-presszó helyén önkiszolgáló büfé-eszpresszó nyílik, amelynek az lesz az érdekessége, hogy a vendég a kávét is maga főzi.

/mti/

...

bb 48. tovább dolgoznak a vetőgépek - 1.000 hold buzavetés terven felül heves megyében - szolnok megye állami gazdaságai 600 holddal teljesítik túl tervüket

vid ö/kz/kj/m/ká

1961. november 14.

több megye és járás az elmúlt napokban teljesítette az őszi vetéstervet, de a fontos munka ezeken a helyeken sem fejeződött be. a legtöbb közös gazdaságban terven felül is jelentős területet vetnek be őszi gabonával. heves megye termelészövetkezetei már eddig mintegy 1000 holddal teljesítették túl őszi kenyérgabona vetéstervüket. árpából 4000 holddal vetettek többet a tervezettnél. a lehetőségeket kihasználva, sok termelészövetkezet még azokat a területeket is a magasabb hozamu őszi árpával vetette be, amelyek eredetileg tavaszi árpát akart vetni. az ország legészakibb vidékén, borsod megyében, már négy járásból jelentették, hogy a tervezett területen földbe került a mag. a traktorok azonban itt se álltak le. sok termelészövetkezet - többek között a szentistváni és a borsodivánkai - felülvizsgálta vetéstervét, és úgy határozott, hogy terven felül is vetnek kenyérgabonát. a mezőkövesdi járásban előreláthatólag a tervezettnél 600 holddal nagyobb területen vetnek buzát.

/folyt.köv./

155

15.59

16.30

Re

- 33 -

bb 48. /tovább dolgoznak ... 1. folyt./ m

nasonlóképpen nagyobb területen kerül a földbe a buza a mezőcsáti járásban is. a mezőcsáti dózsa, a nemesbikki és a helyőbái termelészövetkezetek a sik, géppel jól művelhető területeket jelölték ki erre a célra, egész borsod megyében terven felül körülbelül 1000 hold gabonát vetnek. a körös vidék két legjobb termelészövetkezete, a füzesgyarmati vörös csillag és az aranykalasz termelészövetkezet tagjai ugyancsak több kenyérgabonát vetnek az idei őszen, mint azt eredetileg tervezték. a vörös csillag tsz határában 100 hold, az aranykalasz termelészövetkezet határában pedig 200 hold buza kerül a földbe terven felül.

a pásztói járás 28 községének termelészövetkezetei elsőként fejezték be nógrád megyében az őszi vetést. 10.500 hold kenyérgabonát és 900 hold őszi árpát vetettek el október 31-ig. az azóta elmúlt két hét sem telt el munka nélkül. az őszi arpa vetéstervét már eddig 133 holddal, a buza vetéstervét pedig 160 holddal teljesítették tul.

szolnok megye állami gazdaságai e hónap első napjaira teljesítették vetéstervüket: együttesen 20.300 hold búzát vetettek el. a gazdaságok többségében azonban még most sem álltak le a gépek, ahol csak lehet, folytatják a vetést. a legutóbbi jelentések szerint a megye állami gazdaságai ezideig 110 hold búzával vetettek többet a tervezetnél. a pusztabánrévei, a nagykunsági és a tiszasülyi gazdaságokban még most is dolgoznak a vetőgépek. mindent összevetve, a megye állami gazdaságai a hét végéig körülbelül 600 holddal teljesítik tul eredeti vetéstervüket. a megye közös gazdaságaiban a gépi és az emberi munkaerő özpontosításával igyekeznek minél előbb befejezni az őszi vetést. az állami gazdaságok felszabduló gépeikkel sokrétű és hasznos segítséget nyújtanak számukra ebben a nagyon sürgető munkában. a palotási állami gazdaságból például 8 erőgépet, simítókat és vetőgépeket irányítottak át a besenyőszögi termelészövetkezetekbe. a közép-tiszai állami gazdaság az abádszalóki lenin termelészövetkezetnek segít az őszi vetésben. abádszalók határában jelenleg 3 állami gazdasági traktor és ugyanannyi vetőgép dolgozik. a surjáni állami gazdasági ugyancsak gépi segítséget adott a helybeli szövetkezeti gazdáknak. hajdú-biharban, ahol még ugyancsak jelentős terület vár elvetésre, az elmúlt napokban több mint 200 gépet csoportosítottak át azokba a közös gazdaságokba, amelyek megkésték ezzel a munkával. a gépek észszerű kihasználása következtében november 7. óta a megyében több mint 11.000 hold kenyérgabona került a földbe. szabolcs-szatmár megyében ezekben a napokban egyes helyeken éjszaka is vetnek. /mti/

16.20
16.30

- 34 -

bb 49. szerdán budapestre érkezik grigorij csuhraj, a világhírű szovjet filmrendező

k di/tm/vl sr

1961. november 14.

grigorij csuhraj, a világhírű szovjet filmrendező, akinek tiszta égbolt című alkotását a filmhét alkalmából mutatták be budapesten és vidéken, szerdán néhány napra hazánkba látogat. grigorij csuhraj, a jugoszláv fővárosban a tiszta égbolt díszelőadásán vett részt. /mti/

bb 53. 46 féle zöldséget és gyümölcsöt exportálnak csongrád megyéből

vid ká/j/vl

1961. november 14.

kedden szegeden a külkereskedelmi szakemberek és az ország legfontosabb gyümölcs- és zöldségtermő tájának, csongrád megyének termelészövetkezeti vezetői tanácskozáson beszéltek meg a gyümölcs- és zöldségfelvásárlás problémáit. a tanácskozáson sas béta, a csongrád megyei tanács mezőgazdasági osztályának vezetője rámutatott; a délalföldi tájnak kitűnőek az adottságai, s a sok napfény, valamint az egyéb kedvező körülmény következtében a megye gazdasági szabad földről 10-14 nappal korábban tudnak primőr zöldséget piacra adni, mint az ország más vidékei. ez elősorban szentes környékére vonatkozik, de jelentkezik egy, még ennél is korábban termő táj, a csanyteleki, ahonnan az idén már áprilisban szabadföldi karalábét exportáltak. dr. barta istván, a hungarofruct zöldség- és gyümölcs szövetkezeti export vállalat igazgatója elmondotta, hogy a külkereskedelmi szakemberek eleinte idegenkedtek attól, hogy a szövetkezeti gazdákra bizzák saját termelvényeik kiválogatását és csomagolását. azóta bebizonyosodott, hogy nem volt indokolt ez a bizalmatlanság: a szatymaz környéki termelészövetkezeti gazdák, akik az idén először maguk csomagolták az export őszi barackot, a legszebb és a legjobb minőségű termést helyezték el, izléses csomagolásban az export-ládákba. regőczy istván, a csongrád megyei mezőgazdasági értékesítési központ igazgatója arról számolt be, hogy csongrádból 46 féle zöldséget és gyümölcsöt exportálnak. ezek között 3 világhíresség szerepel: a hagyma, a paprika és az őszi barack. az elkövetkező években ezek természetesen mennyiségileg és minőségileg egyaránt fejlesztek. /mti/

16,25

- 35 -

bb 52. befejeződött az országos sütőipari konferencia
t tó/tm/vl vg 1961. november 14.

a mezőgazdasági és élelmiszeripari tudományos egyesület sütő- és tésztaipari szakosztálya, valamint az élelmészeti ipari dolgozók szakszervezete sütőipari szakmai bizottsága által rendezett országos sütőipari konferencia kedden két szakmai előadással és négy oktató-film levetítésével befejeződött. vokány béla, az élelmészügyi minisztérium sütő- és tésztaipari igazgatóságának vezetője az alábbi nyilatkozatot adta a kétnapos tanácskozásról:

- a konferencia feladata így jellemezhető: jobb minőségű kenyéret előállítani - gazdaságosabban. a tanácskozás elérte célját. kiemelte a szakemberek előtt a sütőipar műszaki fejlesztésének legfontosabb eredményeit és megjelölte a továbbfejlődés útját. a tanácskozás előrelépést jelentett a tavalyi első országos konferenciához képest, mert az akkor még csak filmen és rajzokban bemutatott műszaki fejlesztési elképzelések azóta már részben megvalósultak, s főleg a sztálinvárosi és a pécsi kenyérgyár főmérnöke beszámolhatott ezek eredményeiről is. a mostani tanácskozás előrelépést jelent azért is, mert a műszaki fejlesztés problémáin kívül már fontos üzemszervezési kérdések is napirendre kerültek. örömmel tapasztaljuk, hogy mindinkább szűnőben van az iparban a régi megszokotthoz való görcsös ragaszkodás. ennek is köszönhető, hogy az idén napirendre tűzhattük az országban 42 sütőüzem teljes gépesítését.

megjelölte a konferencia a sütőipar további korszerűsítésének útját. a műszaki fejlesztés fő célja a nehéz fizikai munka csökkentése és a kenyér minőségének állandó javítása. most próbáljuk ki a gyakorlatban a sütő- és tésztaipari kísérleti intézet szakemberei által készített újszerű megoldású, automatikus vezérlésű, folyamatos működésű kovászológép mintapéldányát. ettől a géptől a kenyér minőségének jelentős javulását várják a szakemberek, mert egyenletesen érett kovász készítésére képes és segítségével. lényegesen csökkenteni lehet a most még tapasztalható minőségi eltéréseket. a kovászológép után kialakítjuk a folyamatos működésű dagasztógépet és még az idén megkezdjük a teljes- és vajás-süteményeket készítő gépsor tervezéséhez az előtanulmányokat.

reméljük, hogy a jövő évi sütőipari konferencián már ezek eredményeiről is beszámolhatunk. /mti/

16.40

- 36 -

bb 51. mezőgazdasági és idegenforgalmi küldöttség utazott franciaországba veszprém megyéből

vid ká/j/vl

1961. november 14.

kedden öttagú mezőgazdasági és idegenforgalmi küldöttség utazott franciaországba veszprém megyéből. a veszprémiek a franciaországi var megye nemrégiben hazánkban járt küldöttségének látogatását viszonzózzák. a küldöttség tagjai, közöttük két termelészövetkezeti elnök, tanulmányozzák a dél-franciaországi szőlőgazdálkodást, üzemeket, gazdaságokat látogatnak meg. felkeresik azokat a francia kisparasztokat is, akik magyarországi utjuk alkalmából tanulmányozták a veszprém megyei termelészövetkezetek munkáját. a küldöttség idegenforgalmi szakemberei tapasztalatcserét folytatnak toulonban egy francia idegenforgalmi társasággal, részt vesznek a franciaországi kisfaludy sándor bizottság fogadásán, és draguignanban meglátogatják a költő egykori lakónházát. /mti/

bb 53. a kárpátok védőhatásának köszönhetjük hazánk különleges kedvező éghajlatát - kiadós esők után kedden ismét 15 fokig emelkedett a hőmérséklet

i cs/j szb ká

1961. november 14.

a magyar tudományos akadémián üléselő második kárpát-meteorológiai konferencia kedden folytatta munkáját. a konferencia második napján - a magyar meteorológusokon kívül - dr. f. steinhausner, a bécsi meteorológiai és geodéziai intézet igazgatója, továbbá dr. w. okolowicz, a varsói tudományegyetem meteorológiai intézetének tanára, dr. st. m. stoescu, a román meteorológiai szolgálat osztályvezetője, valamint o. zikmunda, a csehszlovák tudományos akadémia munkatársa tartott előadást.

a konferencia munkájáról, illetve a kárpátok okozta különleges éghajlati és meteorológiai viszonyokról dr. aujeszky lászló, az országos meteorológiai intézet központi előrejelző osztályának vezetője adott tájékoztatást:

- magyarország területére rendkívül nehéz megbízható előrejelzést adni, mivel a kárpátok hegyláncja sajátosan befolyásolja a környező területek éghajlatát, csaknem kiszámíthatatlanná teszi az egyes meteorológiai folyamatok alakulását. éppen ezért igen nagy jelentőségű volt a csehszlovák tudományos akadémia kezdeményezésére 1959-ben megrendezett első, s ugyanúgy a most zajló második kárpát-meteorológiai konferencia, ahol az érdekelt országok meteorológusai kicserélik kutatási tapasztalataikat, egyúttal felosztják egymás között a még megvalósításra váró feladatokat. /folyt.köv./

16.47

- 37 -

rh 53. /a kárpátok védőhatásának... 1. folyt./- szb

ugyancsak indokolja a szoros nemzetközi együttműködést az a tény, hogy a dunán, és a tiszán lefutó árvizek zöme külföldről érkezik, elsősorban a kárpátokból és az alpokból. tehát az árvízvédelmi előrejelzések és a védelmi intézkedések nélkülözhetetlenné teszik az együttműködést.

- hazánk különleges éghajlatát elsősorban a kárpátok védőhatásának köszönhetjük. a hatalmas hegykoszoru ugyanis a rendszerint északról vagy északkeletről érkező kontinentális hideghullámok nagyrésztét kivédi. a hideg légtömegek - a nagyobb fajsúlyuknál fogva - az alsó légrétegekben mozognak, s így az esetenként sokkal enyhébb idő addig tartja magát hazánkban, míg a hideg át nem ,,csorog,, a hágókon, a hegyek fölé nem emelkedik, vagy meg nem kerül a sokszáz kilométer hosszú akadályt. ugyanígy az északról, északkeletről érkező felhők, illetve esőfrontok jórésztét is elhárítja a hegység: ,,esőárnyékot,, képez, vagyis a hegyek északi, illetve keleti lejtőin felemelkedő, s egyuttal lehülő nedvdus légtömegek kiejtik párafeleslegük zömét, mielőtt még a kárpát-medence fölé jutnának. ennek a védőhatásnak, illetve ,,esőárnyéknak,, tulajdonítható a napfényes órák magas száma, a napsugárzás rendkívüli intenzitása is, ami kitűnő alapot ad hazánkban a napfény iránt igényes egyes magnövények, valamint a szőlő- és a gyümölcsfélék termesztésére. külön szerencse, hogy a meleg áramlatok és a mediterrán eredetű esőfrontok előtt délről nyitva van a kárpát-medence. a középhegységek csapadékképző hatása ugyancsak számottevő a délről jövő légáramlatok esetén.

- a különleges éghajlat jelenségeként könyvelhetjük el a keddi verőfényes, szép időt, s a - kiadós esőzések után - ismét 14-15 fokos, kellemes meleget is, ami alig 2 fokkal marad alatta a legutóbbi 80 év november 14-i rekordjának. hétfőn és a keddre virradó éjszaka a dunántul délnyugati csücskének kivételével az egész ország kapott esőket. a legtöbb csapadék a hegyvidékeken hullott: mátraházáról 30, galyatetőről 31, a kékesről pedig 38 millimétert jelentettek. a páradus, hűvös légtömegek északkelet felé, a kárpátokon tulra szorultak, s a helyükbe a földközi tenger nyugati medencéjéből enyhe, kissé szárazabb légáramlás érkezett, ez hozta a szép novemberi verőfényes időt. Európának a kárpátoktól északra eső területein kiterjedt esőzések vannak. az éjszakák sokhelyütt már fagyosak. a szovjetunió európai vidékein általában fagyponat alatt van a hőmérséklet, moszkva magasságában kedden reggel minusz 10-12, az ural vidékén minusz 15-17 fokig süllyedt a hőmérő higánya. nyugat-Európában az atlanti óceáni partvidéken ugyancsak esősre fordult az idő, viszont olaszország és görögország déli részein kedden hajnalban még mindig 14-24 fokot mértek.

/folyt.köv./

16.54

- 38 -

bb 53. /a kárpátok védőhatásának... 2. folyt./- szb

a meteorológusok szerint a hazánkban tapasztalható szép idő csak átmeneti jellegű. valószínűnek látszik, hogy az észak-Európában felhalmozódott hideg légtömegek a dévényi-kapun át már szerdán beáramlanak, s egyuttal erősebb felhőképződést okoznak. a következő napokban újabb esőzésekre számíthatunk. /mti/

a rádióknak embargo november 14-én 24 óráig!

bb 54. megállapodás a magyar népköztársaság és az indiai köztársaság között az atomenergia békés felhasználásáról

gg szb sr

1961. november 14.

a magyar népköztársaság és az indiai köztársaság kormánya öt évre szóló együttműködési megállapodást kötött az atomenergia békés felhasználásáról. a megállapodást magyar részről apró Antal, a minisztertanács elnökhelyettese, az országos atomenergia bizottság elnöke, indiai részről homi j. bhabha államtitkár, az indiai kormány atomenergia bizottságának elnöke írta alá. a két kormány atomenergia bizottságait bizta meg az együttműködés gyakorlati megvalósításával.

a megállapodás a többi között, az atomenergia békés felhasználása terén egymás tájékoztatását, tudósok kölcsönös látogatását, valamint szakemberek cseréjét irányozza elő. /mti/

bb 55. román könyvkiadói küldöttség érkezett budapestre

1 fe/gg szb sr

1961. november 14.

a magyar-román kulturális munkaterv alapján a jövő évi közös könyvkiadói munkaterv előkészítésére tiznapos látogatásra magyarországra érkezett aurel michale író, a román oktatás és művelődésügyi minisztérium kiadói főigazgatóságának vezetője és alexandru pezderka osztályvezető. /mti/

17.38

La

18. 10

- 39 -

bb 56. erdődi józsef egyetemi tanár előadása a nemzetközi indogermanisztikai társaság kongresszusán

1 fe/gg szb sr

1961. november 14.

az ausztriai innsbruckban tartotta évi ülését a nemzetközi indogermanisztikai társaság, az egyidőben megrendezett általános és indogermanisztikai nyelvészeti kongresszuson erdődi józsef kandidátus, az eötvös loránd tudományegyetem tanára, a hangutánzás problémájáról tartott előadást. /mti/

-. -

bb 58. befejeződött az 1. országos kutatófilm ankét

t tz/sze szb vg

1961. november 14.

kedden délelőtt magyar filmek vetítésével folytatódott a technika házában az 1. országos kutatófilm ankét, ezúttal mezőgazdasági és orvosi jellegű tudományos kutatófilmeket mutattak be.

délután kollányi ágoston kossuth-díjas filmrendező, a nemzetközi tudományos filmszövetség népszerű-tudományos szekciójának elnöke beszélt a népszerű-tudományos és a kutatófilm kapcsolatairól, majd további hazai és külföldi filmeket vetítettek le.

az ankétot zentai béla, a magyar tudományos akadémia ipar-gazdaságtani kutató csoportjának igazgatóhelyettese zárta be. /mti/

-. -

bb 59. veszprém megyei termelősövetkezeti dolgozók látogatása budapesten

t tz/sze szb vg

1961. november 14.

kedden délelőtt veszprém megyéből 81 termelősövetkezeti dolgozó érkezett az ibusz szervezésében kétnapos budapesti látogatásra.

kedden délután megtekintették a vörös csillag traktorgyárat, este pedig az odry színházban a valaki hazudik című szindarabot, szerdán délelőtt városnézésen vesznek részt, majd délután hazatáznak. /mti/

-. -

- 40 -

17.51

16.20

16.20

16.20

bb 57. a jövő évi községfejlesztés több kerületi tanács végrehajtó bizottságának ülésén

ö ms-vt/gk szb sr

1961. november 14.

kedden több fővárosi kerületi tanács végrehajtó bizottsága tárgyalta az 1962. évi községfejlesztési alap költségvetését, az elfogadott tervezeteket felterjesztik a fővárosi tanács végrehajtó bizottságához.

200 új kórházi ágy angyalföldön

a 13. kerületi tanács községfejlesztési előirányzata - a társadalmi munkát is beleértve - nyolcmillió forint. a legnagyobb jelentőségű községfejlesztési munka: a róbert károly körüti kórházban átalakítják a gazdasági épületet kórtermekké, már eddig 70 új kórházi ágyat nyertek ilyen módon, s jövőre, a munka befejeztével az új kórházi ágyak száma eléri a 200-at. hatszázezer forint költséggel tatarozzák a berzsenyi daniel leánygimnáziumot, a könyvtárak könyvtárlományának fejlesztésére 50.000 forintot fordítanak, már az idén is 25 új üzlet nyílt az élmunkás téri piacon, amelynek korszerűsítését jövőre tovább folytatják, az új elárusító helyeket előregyártott elemekből építik, mintegy 39.000 négyzetméter területet rendeznek, parkosítanak.

iskolai napközis-tábor épül a 15. kerületben

a 15. kerületben másfélmillió forinttal fejlesztik a közvilágítást, száz új lámpával javítják a közvilágítást, ötezer méter hosszúságban épül új járda, ugyanennyivel bővítik a vízvezeték-hálózatot is, több mint 880.000 forintot irányoztak elő az általános iskolai napközis tanulók nyári táborára, a szántóföld utca melletti erdőszélen 65.000 négyzetméter területen építik fel a tábort; ebédlővel, foglalkoztató teremmel, zsibongóval, építenek melegítő konyhát, orvosi szobát, mosdókat és zuhanyozókat is, 600-700 gyermek számára készül az új tábor.

nagyarányu kommunális fejlesztés a 4. kerületben

a 4. kerület lakossága a mintegy három és félmillió forintos községfejlesztési alapot ötmillió forint értékű társadalmi munkával tölti meg.

/folyt.köv./

18.15

Le

- 41 -

bb 56. erdődi józsef egyetemi tanár előadása a nemzetközi indogermanisztikai társaság kongresszusán

1 fe/gg szb sr

1961. november 14.

az ausztriai innsbruckban tartotta évi ülését a nemzetközi indogermanisztikai társaság, az egyidőben megrendezett általános és indogermanisztikai nyelvészeti kongresszuson erdődi józsef kandidátus, az eötvös loránd tudományegyetem tanára, a hangutánzás problémájáról tartott előadást. /mti/

--

bb 58. befejeződött az 1. országos kutatófilm ankét

t tz/sze szb vg

1961. november 14.

kedden délelőtt magyar filmek vetítésével folytatódott a technika házában az 1. országos kutatófilm ankét, ezuttal mezőgazdasági és orvosi jellegű tudományos kutatófilmeket mutattak be.

délután kollányi ágoston kossuth-díjas filmrendező, a nemzetközi tudományos filmszövetség népszerű-tudományos szekciójának elnöke beszélt a népszerű-tudományos és a kutatófilm kapcsolatairól, majd további hazai és külföldi filmeket vetítettek le.

az ankétot zentai béla, a magyar tudományos akadémia ipar-gazdaságtani kutató csoportjának igazgatóhelyettese zárta be. /mti/

--

bb 59. veszprém megyei termelősövetkezeti dolgozók látogatása budapesten

t tz/sze szb vg

1961. november 14.

kedden délelben veszprém megyéből 81 termelősövetkezeti dolgozó érkezett az ibusz szervezésében kétnapos budapesti látogatásra.

kedden délután megtekintették a vörös csillag traktorgyárat, este pedig az odry színházban a valaki hazudik című szindarabot, szerdán délelőtt városnézésen vesznek részt, majd délután hazautaznak. /mti/

--

- 40 -

17.51

16.20
16.20

bb 57. a jövő évi községfejlesztés több kerületi tanács végrehajtó bizottságának ülésén

ö ms-vt/gk szb sr

1961. november 14.

kedden több fővárosi kerületi tanács végrehajtó bizottsága tárgyalta az 1962. évi községfejlesztési alap költségvetését, az elfogadott tervezeteket felterjesztik a fővárosi tanács végrehajtó bizottságához.

200 új kórházi ágy angyalföldön

a 13. kerületi tanács községfejlesztési előirányzata - a társadalmi munkát is is beleszámítva - nyolcmillió forint, a legnagyobb jelentőségű községfejlesztési munka: a róbert károly köruti kórházban átalakítják a gazdasági épületet kórtermekké, már eddig 70 új kórházi ágyat nyertek ily módon, s jövőre, a munka befejeztével az új kórházi ágyak száma eléri a 200-at, hatszáz ezer forint költséggel tatarozzák a berzsenyi daniel leánygimnáziumot, a könyvtárak könyvtárolmányának fejlesztésére 50.000 forintot fordítanak, már az idén is 25 új üzlet nyílt az élmunkás téri piacon, amelynek korszerűsítését jövőre tovább folytatják, az új elárusító helyeket előregyártott elemekből építik, mintegy 39.000 négyzetméter területet rendeznek, parkosítanak.

iskolai napközis-tábor épül a 15. kerületben

a 15. kerületben másfélmillió forinttal fejlesztik a közműhálózatot, száz új lámpával javítják a közvilágítást, ötezer méter hosszúságban épül új járda, ugyanennyivel bővítik a vízvezeték-hálózatot is, több mint 880.000 forintot irányoztak elő az általános iskolai napközis tanulók nyári táborára, a szántóföld utca melletti erdősávban 65.000 négyzetméter területen építik fel a tábort; ebédlővel, foglalkoztató teremmel, zsibongóval, építenek melegítő konyhát, orvosi szobát, mosdókat és zuhanyozókat is, 600-700 gyermek számára készül az új tábor.

nagyarányu kommunális fejlesztés a 4. kerületben

a 4. kerület lakossága a mintegy három és félmillió forintos községfejlesztési alapot ötmillió forint értékű társadalmi munkával toldja meg.

/folyt.köv./

18.15

18.15
18.15

- 41 -

bb 57. /a jövő évi községfejlesztés... folyt./- szb

a jövő évben a községfejlesztési alap több mint felét kommunális fejlesztésre fordítják. bővítik az iskolaszakorvosi rendelőt. új zuhanyozókkal szerelik fel az úttörőtáborot és itt atlétikai pályát építenek. társadalmi erőből három kézilabda és ugyanennyi röplabda-pályát is készítenek, több iskola udvarát parkosítják. huszezer négyzetméter új aszfaltjárdát építenek a kerület nagyforgalmu, sűrűn lakott régi településein.

társadalmi segítséggel szépítik a 9. kerületet

a 9. kerületi tanács községfejlesztési tervében a lakosság várható munka-hozzájárulása mintegy 3.2 millió forint, alig félmillióval kevesebb, mint a községfejlesztési alap. az így rendelkezésre álló csaknem hétmillió forint legnagyobb részét a kerület külső képének megváltoztatására, az elhanyagolt területek felszámolására fordítják. a parkosítás és tereprendezés költségeiből csak 600.000 forint terheli a községfejlesztési alapot, mert másfélmillió forint értékű munkát a lakosság végez el. ugyancsak társadalmi munkások erdősítik a határ ut környékét, az 51-es villamos mentén. háromszázezer forintos költséggel kicserélik a mester utca 8. szám alatti bölcsőde földemjait, 600.000 forint értékű társadalmi munkával segítik az úttörőház építését. a külső területek több utcáját aszfaltjárdával látják el. nagy gondot fordítanak az iskolák és egészségügyi intézmények rendbehozatalára, korszerű felszerelésére. /mti/

..-

bb 60. 284 film, 132 külföldi részvevő, saját ujság, különleges gyufacimkék - sajtótájékoztató a 2. nemzetközi műszaki tudományos filmfesztivál programjáról

t tz/sze szb vg

1961. november 14.

kedden a technika házában a 2. nemzetközi műszaki tudományos filmfesztivál rendezőbizottsága sajtótájékoztatót tartott.

/folyt.köv./

18.30

- 42 -

La WP 20

bb 60. /284 film, 132 külföldi részvevő... 1. folyt./- szb

gát ödön, a gépipari tudományos egyesület főtitkára elmondotta, hogy a fesztiválon összesen 284 filmet vetítenek le, amelyek közül egyet - a nemzetközi atom címűt - az egyesült nemzetek szervezete, a többi 26 ország nevezte be. a legtöbb filmmel, 33-mal a német demokratikus köztársaság jelentkezett, utána anglia következik 29, majd csehszlovákia 26, a szovjetunió 21, franciaország és a német szövetségi köztársaság 15-15 filmmel. ausztria is 10-nél több filmet nevezett.

a fesztiválon néhány kivételtől eltekintve, az összes európai országok bemutatják tudományos filmjeiket, a tengerentúlt pedig izland, az egyesült államok, kuba, kanada és dachomey képviseli.

a fesztiválra összesen 132 külföldi vendég érkezik, részben filmes szakemberek, részben vállalatok, illetve állami vagy társadalmi szervek képviselői.

a 284 filmet - amelyeknek együttes hossza megközelíti a 190.000 métert - november 16. és 21. között reggeltől estig párhuzamosan vetítik az építők rózsza ferenc kultúrházában és a technika házában. a bemutatott filmeket szakmai, illetve műfaji csoportosításban először 9 szakmai zsűri bírálja el, döntéseiket pedig egy csúczzsűri, a főbizottság egyezteteti, amely a hazai szakembereken kívül külföldi - szovjet, csehszlovák, német, angol, francia és svéd - tagokból áll. a zsűri ítélete alapján a legjobb alkotásoknak összesen nyolc nagydíjat - egy-egy ezüst serleget - öt-öt arany-, ezüst- és bronzplakettet, valamint 15 oklevelet adományoznak.

a fesztivál idején másnaponként külön ujság jelenik meg, a filmfesztivál, amely magyar, orosz, angol, francia és német nyelven közli a fesztiváli eseményeket, nyilatkozatokat és tudományos cikkeket. négy különleges, három színnyomású gyufacimkét is nyomattak a nagy filmszerégszemle alkalmából.

külön érdekesség, hogy a külföldiek érkezésétől kezdve filmhíradót készítenek a fesztivál különböző eseményeiről. utolsó kokkát a záróütkésen veszik fel az ünnepélyes díjkiosztásról, és 20 perccel utóbb már le is vetítik a jelenlevők előtt a teljesen kész, körülbelül 20 perces filmet.

/folyt.köv./

18.35

- 43 -

La WP 20

bb 60. /284 film, 132 külföldi részvevő... 2. folyt./- szb

közölték végül, hogy máris több külföldi vendég érkezett meg a fővárosba. szinte pontosan a tájékoztató perceiben szállt le a repülőtéren például a szovjet delegáció első csoportja, és ugyan-csak kedden érkezett meg a nemzetközi tudományos filmszövetség párizsi titkárságának vezetője, mademoiselle gazan.

a filmfesztivált, amelynek méretei európa-rekordot jelentenek, csütörtökön délelőtt 10 órakor nyitják meg az építők rózsza ferenc kulturházában. /mti/

bb 64. 6. gusztáv adolf svéd király távirata dobi istvánhoz

1961. november 14.

gg/m/sr

6. gusztáv adolf svéd király, táviratban köszönte meg dobi istvánnak, az elnöki tanács elnökének, svédország nemzeti ünnepe alkalmából küldött jókívánságait. /mti/

bb 65. 100.000 látogató a déri muzeumban

1961. november 14.

t vld/m/sr

kedves ünnepség színhelye volt kedden délután a debreceni déri muzeum kiállítási terme. dr. béres andrás igazgató, a muzeum idei százszázadik látogatóját köszöntötte és ajándékozta meg menyhárt józsef festőművész 20 fametszetét tartalmazó gyűjteménnyel. a kodály zoltán zeneművészeti szakiskola harmadik és negyedik osztályos növendékei voltak a muzeum megjutalmazott látogatói, akik a debreceni festőművészek vasárnap megnyílt tárlatát tekintették meg. bartha zsolt kisz titkár köszönte meg a fiatalok nevében a kedvességet és az ajándékot. /mti/

18.40

La

W. 20

- 44 -

bb 61. a magyar-csehszlovák kulturális egyezmény

sze/m/sr

1961. november 14.

aláírásának 10. évfordulója alkalmából molnár jános művelődésügyi miniszterhelyettes ebédet adott. az ebéden résztvett frantisek písek, a csehszlovák szocialista köztársaság rendkívüli és meghatalmazott nagykövete, a kvetoslav inneman vezetésével hazánkban tartózkodó csehszlovák iródelegáció, dr. rosta endre, a kulturális kapcsolatok intézetének ügyvezető elnöke, valamint a művelődésügyi minisztérium, a kulturális kapcsolatok intézete és a csehszlovák nagykövetség több munkatársa. /mti/

bb 62. együttműködési megállapodást kötött a budapesti és a prágai egyetemi jogi kar

t bc/sze/m/sr

1961. november 14.

az eötvös loránd tudományegyetem állam- és jogtudományi kara és a prágai károly egyetem jogi kara együttműködési megállapodást kötött. a megállapodást kedden délután az eötvös loránd tudományegyetem állam- és jogtudományi karának ünnepélyes rendkívüli tanácsülésén írták alá.

magyar részről dr. király tiber, a budapesti eötvös loránd tudományegyetem állam- és jogtudományi karának dékánja, csehszlovák részről dr. viktor knapp akadémiai levelező tag, a prágai károly egyetem jogi karának professzora írta alá a megállapodást.

az együttműködés kiterjed a pedagógiai és a tudományos tapasztalatcserére, a kutatómunkák összeegyeztetésére, az oktatási és a tudományos anyagok cseréjére. az egyezmény értelmében közös konferenciákat rendeznek, kölcsönös tanulmányutakat tesznek, kiállításokat szerveznek, a megállapodás lehetőségét teremti a hallgatók közötti együttműködésre is, elsősorban az ifjúsági szervezetek és a tudományos diákkörök között kialakuló kapcsolatok révén.

az együttműködés részleteit éves tervek szabályozzák, amelyek beletartoznak a két állam közötti kulturális egyezmény évenkénti munkatervébe.

/mti/

18.48

La

W. 20

- 45 -

bb 63. időjárásjelentés

gg/m

1961. november 14.

a meteorológiai intézet jelenti november 14-én, kedden 18 órakor:

a hőmérséklet csökken

várható időjárás szerda estig: felhőátvonulások, legfeljebb egy-két helyen kevés esővel, mérsékelt, főként a dunántúlon néhány helyen élénkebb északnyugati, északi szél. többfelé reggeli és délelőtti köd.

várható legmagasabb nappali hőmérséklet szerdán 6-11 fok között.
/mti/

...-

bb 66. a csehszlovák iróküldöttség tagjai magyar írókkal, műfordítókkal találkoztak

t fe/gk szb sr

1961. november 14.

a magyar-csehszlovák kulturális egyezmény aláírásának tizedik évfordulója alkalmából hazánkban tartózkodó csehszlovák iróküldöttség tagjai - pavol horov költő, a slovensky spisovateľ könyvkiadó igazgatója és peter karvas író - kedden délután a csehszlovák kultúrában baráti beszélgetést folytattak magyar író társaikkal, a cseh és szlovák könyvek magyar fordítóival.

a vendégek elmondották, hogy az elmúlt tíz év alatt négyszáznál több magyar könyv jelent meg cseh, illetve szlovák fordításban és számos magyar drámaíró művét mutatták be csehszlovákiában nagy sikerrel. a csehszlovák olvasók általában ismerik a mai magyar írók alkotásait. a vendégek reményüket fejezték ki, hogy a jövőben a két baráti ország közti irodalmi kapcsolatok tovább erősödnek. /mti/

...-

18.50

- 46 -

La

bb 67. „a szép és művészi mai építészetünkben,, - major máté akadémikus előadása a fészek klubban

t fe/gg/m/sr

1961. november 14.

major máté akadémikus kedden este a fészek klubban előadást tartott „a szép és művészi mai építészetünkben,, címmel.
/mti/

...-

bb 68. magyar-csehszlovák akadémiai együttműködési egyezmény

t ms/hné/m/sr

1961. november 14.

a magyar tudományos akadémia és a csehszlovák tudományos akadémia új együttműködési egyezményt kötött, amely kiszélesíti és gyakorlatibbá teszi a két vezető tudományos intézmény baráti együttműködését. az egyezményt és a két akadémia 1962-1963. évi tudományos együttműködési munkatervét kedden írták alá az akadémia tudós klubjában. az ünnepélyes aláíráson jelen volt dr. orbán lászló, az mszmp központi bizottságának tagja, a központi bizottság tudományos és kulturális osztályának vezetője, hevesi gyula és manninger rezső akadémikusok, az akadémia alelnökei, valamint az akadémia elnökségének több tagja, dr. rosta lászló, a külügyminisztérium főosztályvezető-helyettese, pataki jános, a kulturális kapcsolatok intézetének főtitkára, továbbá a két akadémia küldöttsége. jelen volt az aláíráson frantisek písek, a csehszlovák szocialista köztársaság budapesti nagykövete és a nagykövetség több tagja.

az együttműködési egyezményt, és a munkatervet a két küldöttség vezetői: erdei ferenc, a magyar tudományos akadémia főtitkára és frantisek sorm, a csehszlovák tudományos akadémia alelnöke írták alá.

/folyt.köv./

20.05
21.00

Le

- 47 -

bb 68. /magyar-csehszlovák ... 1. folyt./ m

az aláírás után erdei ferenc és frantisek sorn rövid beszédben méltatták a baráti légkörben folytatott tárgyalások eredményeként létrejött egyezmény jelentőségét.

ezután az akadémia elnöksége fogadást adott a csehszlovák küldöttség tiszteletére.

x x x

erdei ferenc akadémikus a következőket mondotta a magyar távirati iroda munkatársának az új egyezményről:

- ez alkalommal másodízben kötöttünk egyezményt a csehszlovák tudományos akadémiával és ötödízben írtunk alá éves munkaprogramot. a mostani tárgyalásokon mindkét részről arra törekedtünk, hogy minél gyakorlatibb legyen az együttműködés és megkeressük azokat a legfontosabb problémákat, tudományos területeket, ahol erre különösen nagy szükség van. megemlíthetem a két ország történetkutatásának közös problémáit, továbbá a legérdekesebb és legkorszerűbb fizikai, tudományos kérdéseket, az automatizálást, stb. hozzátehetem még, hogy néhány közgazdasági témakörben is most kezdünk a közös munkához.

/mti/

- 48 -

20.09

21.00

Le

M.T.I.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda, Budapest, I., Fém utca 5-7. Telefon: 159-490; 359-590

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel

m t i b e l f ö l d i h i r e k

1961. november 15.

bb 1. Lakástűzet okozott a gondatlanság

1 bc/hné/m/sr

1961. november 15.

s. Lajos, vegyi cikkekét előállító budapesti kisiparos egyik készítménye előállításához kollódiumot használt. az anyagot tíz kilós tételekben szokta vásárolni, s az éléskamrában, üvegedényben tárolta. egyik nap, amikor lakásától távol volt, az edény alja megrepedt, s a benne lévő, mintegy öt kiló anyag a padlóra folyt. a lakásban tartózkodó társbérlet és albérlet hozzáfogott, hogy a kifolyt anyagot lapáttal felmerje. közben a szomszédos, üvegfalal elválasztott lakrészben égő kályha tüzétől az anyag lángalobbant s a tüzet csak a helyszinre érkező tűzoltók tudták eloltani.

a központi kerületi bíróság megállapította, hogy a kisiparos az előírásokat megszegve raktározta el a tűzveszélyes anyagot. az előírások szerint ugyanis külön engedély nélkül - ilyenrel ő nem rendelkezett - legfeljebb két kilós mennyiségben, és csak acéllemezről készült edényben szabad kollódiumot lakásban raktározni. a bíróság gondatlan tűzveszély okozás bűntettéért három hónapi felfüggesztett börtönre és pénzbüntetésre ítélte a kisiparost. a lakóépületben keletkezett kárt s. Lajos még az eljárás során helyrehozatta.

/mti/

bb 3. karácsonyi és szilveszteri külföldi társasutazások

t z/sze/m/vg

1961. november 15.

az ibusz karácsonykor és szilveszterkor hat-hat napos társasutazást indít ó-tátrafüredre, ugyancsak szilveszterkor prágába viszi a különvonat öt napos kirándulásra a magyar turistákat.

/mti/

Le 6.00

- 1 -

